

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ У ДЗЕРКАЛІ ЗМІ:

**За повідомленнями
друкованих та інтернет-ЗМІ, телебачення і радіомовлення
11 січня 2013 р., п'ятниця**

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

- Головне — почути один одного "Голос України".....3**
Лідер фракції ВО «Свобода» О.Тягнибок став вимагати від головуючого — Голови Верховної Ради В.Рибак — оголосити список народних депутатів, котрі не зареєструвалися на ранковому засіданні, та заблокувати їхні картки. В.Рибак доручив парламентському секретаріату підготувати відповідні матеріали.
- Комитет Рады отказался поддержать законопроект об амнистии Тимошенко «Дело» 4**
Намерение оппозиции освободить Ю.Тимошенко через амнистию не поддержал профильный комитет Рады. В свою очередь лидеры оппозиции зарегистрировали сегодня еще один законопроект об амнистии, за который, наверняка, готовы заблокировать трибуну.
- Виталий Кличко о том, что готов отстаивать кулаками Кристина Зеленюк, "Известия в Украине" 5**
О новой украинской кадровой политике и о том, как она скажется на отношениях с Россией, рассказал глава оппозиционной фракции «УДАР» В.Кличко.
- Непредвыборный год Алексей Попов, «2000».....6**
Для нашей страны 2013-й — формально год без избирательной кампании: она ощутимо для граждан стартует лишь к лету 2014 г. Но фактически подготовка к гонке за президентское кресло начинается у нас сразу по окончании последних парламентских выборов. Поэтому весь 2013-й пройдет под знаком борьбы за лучшие стартовые позиции в президентской кампании будущего года.
- Петр Симоненко: «Решения должен принимать народ, а не олигархические кланы» «2000» 10**
Множество вопросов по поводу состоявшихся парламентских выборов, ставших одним из самых ярких событий прошедшего года, осталось у всех. Ответы на них наш корреспондент получил от главы Коммунистической партии Украины П.Симоненко, который также поделился планами своей фракции в новом парламенте.
- Тарас Стецьків: "У Януковича є лише один вихід — домовитися з Америкою і відпустити Юлю" "Газета по-українськи" 16**
Т.Стецьків: "Янукович зараз поводить, як Гітлер 1944-го чи Каддафі — за рік до смерті. Єдине чим відрізняється, що не фанатик і в нього є страх. Це дає шанс Януковичу зупинитися".
- Не всі родичі Арбузові Данило Іванів, "Україна молода" 18**
Відтак керівництво партії зобов'язало деяких присутніх тиснути кнопки за прогульників. Про це свідчить рознарядка, зафіксована фотокореспондентом сайту «Лівий берег» у руках
- Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України**

депутатів від ПР. В об'єктив потрапила «група Самойленка» зі списком «відповідальних осіб, які забезпечать голосування»: Мисик і Олійник мали б проголосувати за й Бережну.

Много не бывает. После выборов украинским депутатам вернули льготы
Дмитрий Орлов, Журнал «Фокус» 20

Сразу после выборов народным депутатам и их коллегам из предыдущих созывов вернули льготы, от которых парламентарии отказались всего год назад. По подсчётам Фокуса, содержание бывших парламентариев может стоить госбюджету четверть миллиарда гривен.

ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

ВР знову відмовилась декриміналізувати “статтю Тимошенко” *Українські Національні Новини* 22

Нардеп України заступник голови Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності В.Олійник розповів, що Комітет, головою якого є бютівець А.Кожем'якін, не підтримав законопроект про декриміналізацію ст. 364-365 КПК.

Опозиція знову показала зуби регіоналам *Тиждень.іа* 22

Посади вже поділили, тепер можна й згадати про те, що «ми їх зупинимо», - саркастично коментували парламентські журналісти перше в новому році блокування трибуни ВР. Привід для блокування опозиція обрала досить банальний – вимагала звільнити політв'язнів, в якості бонусу вимагала від парланту постановою затвердити «прагнення українського народу щодо європейського курсу України».

Андрій Павловський: «Міністра на "Таврію" не посадиш» *Обозреватель* 24

"Державні службовці використовують службовий транспорт, який не відповідає економічній та соціальній ситуації в країні. Не поодинокі випадки використання держчиновниками транспорту, якій належить комерційним структурам, що можна розглядати, як приховану форму хабара. Багато випадків взяття в оренду дорогих автомобілів, що теж є формою корупційної діяльності", - зазначається у пояснювальній записці до проекту закону.

Рада на блокіраторі *Обозреватедь* 26

Дещо більш словоохочим виявився В.Литвин, з яким ми записали коротенький бліц в кулуарах. Втім, екс-спікер ВР відразу зауважив, що він належить "до депутатів позафракційних, а вони зараз узбіччі, тоді як усе це парламентське вариво вариться на фракціях".

Соркін призначений в Нацбанк. Сім'я дотисла олігархів *Сергій Леценко, Українська правда* 28

Але стрімкість і нахабство, з яким Сім'я Януковича отримує під власний контроль державні установи, вражає навіть соратників Президента. Тож напередодні, у четвер регіонали не втратили можливості, аби продемонструвати пестунчикам О.Януковича, що множити "старих" олігархів на нуль ще зарано. 10 січня непримиренні вороги – донецькі та РосУкрЕнерго – об'єдналися, аби влаштувати "урок гарних манер" для С.Арбузова.

БЛОГИ

Ігор Мірошніченко: «Повернути Гостинний Двір українцям!!!» *pravda.com.ua*.31

В той час, як один зі стовпів та глашатаїв режиму Януковича у парламенті В.Калесніченка разом з регіональною камарильєю займається антиконституційною діяльністю в сесійній залі та тисне кнопки за відсутніх по ПР колег, демонструє типові параноїдальні симптоми українофоба, воюючи з неіснуючими фашистами і розповідає про батька, який згорів у танку за 13 років до його народження, а також за підтримки хтивих до дешевих сенсацій журналістів розпалює в Україні міжнаціональні конфлікти, українське суспільство веде реальну війну проти свавілля влади на вулиці.

Вадим Колесніченко: У Верховній Раді України створено антифашистський фронт! Приєднуйтеся! *pravda.com.ua*.....31

Заява про створення міжфракційного депутатського об'єднання. "Міжнародний антифашистський фронт".

ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Соркін так і не дали крісло голови Нацбанку *"Студія "1+1", ТСН*.....32

Рада не змогла уволити Арбузова *Интер, Подробности*.....32

Павло Розенко: «Верховна Рада повинна прийняти рішення про звільнення Арбузова» *ТВі, Сьогодні*.....33

Найактивніший із рівненських - нардеп Микола Сорока *Рівненська обласна телерадіокомпанія, Січ*.....34

Володимир Фесенко: «У регіоналів немає стійкої більшості і є проблеми з дисципліною» *Радіо Свобода, Свобода сьогодні*.....34

Друковані видання

Головне — почути один одного
"Голос України"

Учорашнє пленарне засідання, яке мало розпочатися з кадрових питань — зокрема, дострокового припинення повноважень депутатів-сумісників — розпочалося із блокування. Опозиційні фракції вимагали виконати конституційну вимогу про персональне голосування депутатів та ухвалити рішення про курс України на євроінтеграцію, прийняти зміни до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів, декриміналізувавши статті, за якими засуджено Ю.Тимошенко та Ю.Луценка, а також закон про амністію, підготовлений трьома опозиційними фракціями. З ранку аж до 16-ї години тривали перемовини лідерів фракцій у кабінеті Голови Верховної Ради Володимира Рибак, котрий не раз закликав депутатів «почути один одного».

На початку пленарного засідання склали присягу троє народних депутатів України — Юрій Поляченко, Олександр Зац, Юрій Благодир, обрані 28 жовтня 2012 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі за списком Партії регіонів, котрих ЦВК зареєструвала обраними народними депутатами 3 січня 2013 року.

Лідер фракції ВО «Свобода» Олег Тягнибок став вимагати від головуючого — Голови Верховної Ради Володимира Рибак — оголосити список народних депутатів, котрі не зареєструвалися на ранковому засіданні, та заблокувати їхні картки. Володимир Рибак доручив парламентському секретаріату підготувати відповідні матеріали.

На вимогу двох фракцій — «Батьківщина» і «Свобода» — в роботі парламенту було оголошено дві перерви. Після першої перерви представники опозиційних фракцій заблокували парламентську трибуну. Лідер фракції ВО «Батьківщина» Арсеній Яценюк оприлюднив із парламентської трибуни вимоги опозиційних фракцій: включити до порядку денного проект заяви Верховної Ради про підтримку курсу України на інтеграцію з ЄС, а також проекти законів про внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів із метою забезпечення правових зобов'язань України (які передбачають декриміналізацію статей, за якими засуджено экс-прем'єра Юлію Тимошенко та экс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка), і проект закону про амністію, внесений трьома опозиційними фракціями. Він також наголосив на потребі персонального голосування депутатів і попросив головуючого

оприлюднити імена тих народних обранців, котрі не зареєструвалися зранку: «Ми далі наполягаємо на тому, щоб виконувалася головна конституційна вимога — про особисте голосування депутатів. Інакше парламент не працюватиме».

Голова Верховної Ради Володимир Рибак зауважив, що порядок денний сьогоднішнього засідання було сформовано на вчорашній погоджувальній раді, і питання, на яких нині наполягає опозиція, до порядку денного включено не було. Бо вони виникли сьогодні зранку. Тому глава парламенту оголосив ще одну перерву і запросив керівників фракцій зібратися в його кабінеті на нараду. Однак до 12-ї години лідери фракцій так і не змогли домовитися. В. Рибак повідомив, що консультації тривають, і продовжив перерву до 16-ї години.

Головуючий оголосив на пленарному засіданні про створення в парламенті трьох міжфракційних депутатських об'єднань: «Львівщина» (співголовами якого обрано Ірину Сех і Степана Кубіва), «На підтримку канонічної православної церкви України» та «Міжнародний антифашистський фронт». Керівником останніх двох об'єднань обрано народного депутата Вадима Колесніченка.

В.Рибак також поінформував, що у зв'язку з обранням заступником Голови Верховної Ради Руслана Кошулинського, заступником голови фракції ВО «Свобода» обрано Олексія Кайду. Головуючий оголосив про входження народного депутата Євгена Мармазова до складу депутатської фракції КПУ.

О 16-й годині роботу парламенту було розблоковано. За словами глави парламенту Володимира Рибак, керівники фракцій домовилися і затвердили такий план вечірнього пленарного засідання: дострокове припинення повноважень депутатів-сумісників, кадрові питання і робота над законопроектами, зокрема про включення до порядку денного сесії 12 законопроектів, ратифікація низки міжнародних угод. До порядку денного додали ще п'ять законопроектів, на яких наполягала зранку опозиція: про внесення змін до КПК (проект В.Швеця) та проект закону про амністію (в авторстві А.Кожем'якіна), а також парламентську постанову про євроінтеграцію України.

Депутати вітали з Днем народження своїх колег Ігоря Алексеєва, Георгія Воропаєва, Ірину Горіну.

Володимир Рибак, Голова Верховної Ради:

«Питання, на яких наполягає опозиція, до порядку денного на погоджувальній раді включені не були, бо вони виникли зранку перед пленарним засіданням».

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=277471>

Комитет Рады отказался поддержать законопроект об амнистии Тимошенко «Дело»

Сегодня Комитет по вопросам законодательного обеспечения правоохранительной деятельности не поддержал предложения главы комитета Андрея Кожемякина внести Проект Закона об амнистии в 2013 году на рассмотрение депутатов Верховной Рады в пятницу. Этим документом оппозиция рассчитывала досрочно освободить Юлию Тимошенко из заключения.

Камнем преткновения стала статья 365 УПК (превышение власти или служебных полномочий при отягчающих обстоятельствах), которая указана в законопроекте об амнистии. Напомним, что Тимошенко получила семь лет лишения свободы по ст. 365 ч. 3 за превышение власти при заключении газовых контрактов с Россией в 2009 году.

Учитывая такое положение, лидеры оппозиционных фракций "Батькивщины", "Свободы", "УДАРа" на согласительном совете потребовали от главы Верховной Рады внести этот законопроект на завтрашнее рассмотрение в сессионном зале независимо от решения комитета. Владимир Рыбак принял такое предложение, чтобы не парализовать работу парламента.

Народный депутат от Партии регионов Владимир Олийнык сообщил, что партия власти не поддержит этот документ, потому что он выписан под одного человека — Юлию

Тимошенко. "365-я статья есть в законодательстве всех европейских стран точно в таком же формулировании, как и у нас. Но нам ПАСЕ почему-то рекомендует сузить положения этой статьи. Это какие-то двойные стандарты", — прокомментировал он.

"УДАРовец" Эдуард Гурвиц высказал мнение, что навряд ли наберется достаточное количество голосов под этот законопроект, так как коммунисты будут на стороне власти. Коммунист Спиридон Килинкарров считает, что у оппозиции нет шансов освободить их лидера через амнистию: "до 2015 года Янукович не согласится выпустить Тимошенко".

Не теряет оптимизма адвокат Юлии Тимошенко Сергей Власенко, который сообщил, что они проводят работу по сбору голосов. "185 голосов от оппозиции уже есть и работаем активно с мажоритарщиками. Шансы есть, и мы хотим за них побороться", — сказал Власенко.

<http://delo.ua/ukraine/komitet-rady-otkazalsja-podderzhat-zakonoproekt-ob-amnistii-timosh-194312/>

Виталий Кличко о том, что готов отстаивать кулаками *Кристина Зеленюк, "Известия в Украине"*

Верховная Рада планирует назначить нового председателя Национального банка. Виктор Янукович предложил на эту должность нынешнего исполняющего обязанности главы НБУ Игоря Соркина. Оппозиция выступила против этого назначения, напомнив. О новой украинской кадровой политике и о том, как она скажется на отношениях с Россией, рассказал глава оппозиционной фракции «УДАР» Виталий Кличко.

Когда Верховная Рада проголосует за назначение главы Нацбанка?

У Партии регионов не хватает голосов — не все ее представители успели вернуться с морей. «УДАР» настаивает на внесении в повестку дня законопроекта о персональном голосовании. Для этого нужно внести изменения в закон о регламенте. Также мы требуем принять законопроект о декриминализации статей, по которым осуждены Юлия Тимошенко и Юрий Луценко. Пока наши требования не будут выполнены, мы будем продолжать блокировать трибуну.

«УДАР» не поддержит кандидатуру Игоря Соркина на пост главы НБУ?

Мы пришли в Верховную Раду, чтобы работать и голосовать. Но антидемократичные законы, а уж тем более такие назначения мы не поддержим. Как мы можем поддержать кандидатуру Игоря Соркина, если правительство до сих пор не предоставило план развития экономики на этот год? Члены Кабинета Министров не говорят, что будут делать, как будут работать, что попытаются изменить.

Если мы не найдем компромисс, и Верховная Рада не сможет работать — мы продолжим ее блокировать. Если Партия регионов начнет нам препятствовать или пускать в ход кулаки, мы ответим тем же. «УДАР» готов отстаивать свои интересы даже физически.

Будут ли достигнуты договоренности о присоединении Украины к Таможенному союзу во время будущей встречи глав МИД Украины и России?

У нас должны быть добрососедские отношения со всеми странами. Но внешняя политика Украины должна базироваться на национальных интересах. Это наша главная задача. Уверен, что дружеские отношения мы должны поддерживать и с нашим крупным соседом — Россией. Что касается Таможенного союза — это вопрос ценностей. Каждый может говорить и спорить до хрипоты о приоритетах и выгодах вступления в то или иное объединение, но нужно учитывать прежде всего выгоды, которые получают украинцы.

Украина предлагает России вариант сотрудничества «3+1». Оппозиция и «УДАР» это поддерживают?

В законодательстве Украины четко прописан евроинтеграционный путь. Я надеюсь, что наш вектор движения не изменится. В противном случае это ни к чему хорошему не приведет. Мы можем долго говорить о частичном или полном вступлении Украины в Таможенный союз, рассматривать плюсы и минусы такого решения. Но прежде всего мы должны отталкиваться от

стратегического вектора развития нашей страны. Опыт европейских стран показывает, что Украина выбрала правильный путь. Я имею в виду евроинтеграцию.

<http://www.izvestia.com.ua/ru/article/47920>

Непредвыборный год *Алексей Попов, «2000»*

Для нашей страны 2013-й — формально год без избирательной кампании: она ощутимо для граждан стартует лишь к лету 2014 г. Но фактически подготовка к гонке за президентское кресло начинается у нас сразу по окончании последних парламентских выборов. Поэтому весь 2013-й пройдет под знаком борьбы за лучшие стартовые позиции в президентской кампании будущего года. И в этом он схож с 2003-м и — в меньшей степени — с 2008-м (сейчас, как и в первом случае, мы имеем не «бело-синюю» оппозицию против «оранжевой» власти, а наоборот).

Крайне маловероятно, чтобы такая специфика года оказалась поколебленной дестабилизацией в виде социального взрыва (об одном исключении скажем далее). Ожидать «покращения» в нынешнем году не приходится, но обвал середины 1990-х и кризис конца 2008—2009-го были куда более масштабными, чем нынешний, а без социальных взрывов обошлось. Что демонстрировало долготерпение украинского народа.

Кабинет «народного доверия» как правительство дестабилизации

Ситуации, когда политика выплескивалась на улицу, складывались в стране главным образом в связи с выборами — имею в виду 2004 г. Масштабы акции «Украина без Кучмы» в 2001-м были куда меньше. Но напомним: тогда отставки президента требовали не просто как следствие вброса пленок Мельниченко, а потому, что если бы ее инициаторам удалось добиться этого, то исполняющим обязанности главы государства стал бы — в соответствии с нормами конституции — премьер Виктор Ющенко. И как только парламент объявил руководителю Кабмина вотум недоверия, акция рассосалась (чему способствовало и приближение парламентских выборов-2002). Этот опыт показывает, что если в стране есть премьер, устраивающий оппозицию, то вероятность дестабилизации с требованием досрочных выборов возрастает.

Поэтому нельзя исключать следующего сценария. В качестве условия подписания соглашения об ассоциации (причем быстрого — заключаемого не дожидаясь ноября) с ЕС предложит создать правительство народного доверия во главе с кем-то из представителей оппозиционных партий или с сильным политиком, который отмежевался от парламентского большинства (Порошенко, Балоба, Хорошковский), — ради чего пойдет на смягчение категоричности по вопросу о Тимошенко. Если притом оппозиции удастся проводить жесткую линию на личное голосование в Раде и это серьезно осложнит принятие решений парламентом, то аргументом в пользу такой коалиции станет обеспечение его дееспособности.

А дальше уже оппозиция непременно постарается поскорее найти повод, позволяющий потребовать отставки президента. Оперативность тут важна, поскольку пребывание в коалиции с властью в условиях кризиса начнет обрушивать рейтинг той части оппозиции, которая в эту коалицию вошла. И этот процесс станет происходить независимо от того, будет премьер скорее технической фигурой или же потенциальным кандидатом в президенты.

Такой сценарий не исключен, но вероятность его невелика. Да и повод, соизмеримый с кассетным скандалом, изыскать непросто. Впрочем, повод — не самое важное. Главное — что Янукович на такую удочку вряд ли клюнет. И неоднородность оппозиции при близком рейтинге ее лидеров этому препятствует. При таком сценарии можно ожидать, что в наиболее выигрышном положении на президентских выборах окажутся самые последовательные оппозиционеры — те, которые не пойдут в коалицию. А тем, кто пойдет, придется ради нынешних союзников если не похоронить, то уменьшить свои шансы. Наши политики на такой альтруизм не способны.

Кто станет первым в оппозиционной тройке?

Чем отличается 2013 г. от 2003-го, да и от 2008-го — так это тем, что сейчас неизвестно, кто выступит на президентских выборах главным кандидатом от оппозиции, а тогда было очевидно, что таковыми станут Ющенко (2003) и Янукович (2008), но вот кто окажется кандидатом от власти — оставалось неясным. В 2008-м во властном лагере шла борьба, порожденная спецификой политреформенной конституции, однако уже к концу года рейтинг Ющенко был похоронен. В 2003-м видимой борьбы не было, но создавалось впечатление, что власть проводит кастинг на роль кандидата, выбирая между Януковичем, Тигипко и Кирпой, и к концу года баллотирование нынешнего Президента еще не выглядело predetermined, хотя и представлялось более вероятным.

Также вряд ли можно предполагать, что в результате конкуренции в оппозиционном лагере появится к концу нынешнего года явный лидер. Сейчас там сложнее всего приходится рейтинговым политикам — Арсению Яценюку и Виталию Кличко.

Первый утратил личную популярность, и сегодня у него рейтинг не столько партийного лидера, сколько регента при заключенной Тимошенко. Впервые выступая в роли лидера фракции (достаточно разнородной), он вряд ли сможет так согласовывать единство ее депутатов, как это делала Юлия Владимировна. А Кличко предстоит конвертировать популярность боксера, благодаря которому он провел свою партию в парламент, в рейтинг политика. Повредит репутации обоих и переход отдельных депутатов их фракций в лагерь парламентского большинства.

Проблемы Тягнибока и его политсилы на этом фоне выглядят менее серьезными. Можно сказать, что лидеру ВО «Свобода» надо сдвигаться в центр, избавив свою партию от радикальной риторики, которая после выборов там только усилилась. Тем более что и он вроде бы теоретически понимал это, ибо последние несколько лет на ток-шоу напирал на свой тезис «национализм есть любовь». Однако зачем все эти усилия, если, во-первых, как показали выборы, потенциал «Свободы» больше, чем почти все ожидали; во-вторых, рейтинг Яценюка и Кличко, весьма вероятно, будет падать, тогда как в «Свободе» не окажется «тушек» (с таким прогнозом трудно спорить); в-третьих, электорат ценит оппозицию именно за твердость?

Кроме того, Тягнибоку для реализации амбиций, может, и не требуется непременно личная победа — достаточно, если выиграет любой другой кандидат от оппозиции, но при этом лидер «Свободы» будет вторым среди представителей этого лагеря.

Это уже сценарий 2014—2015-го, но практическая реализация его начнется в текущем году. Поясним. Отсутствие явного лидера среди оппозиционеров делает особо актуальной выработку их взаимодействия на президентских выборах, сама специфика которых (один победитель, который получает все) осложняет эту задачу. Над ее решением будут ломать головы и в посольствах стран Запада в Киеве, но в наших условиях оно достижимо только одним способом. И это, конечно, не выдвижение единого кандидата на основе праймериз. Не исключено, что к концу года разговоры о таких предварительных выборах станут в оппозиционной среде постоянными. Но ясно, что праймериз у нас провести невозможно. А социологам кандидаты доверять не будут — не из-за невысокого мнения о социологах, а потому, что каждый претендент понадеется, что сможет повторить прошлогодний успех «Свободы», которая резко повысила рейтинг в канун голосования.

Значит, единственный реальный сценарий договоренностей между оппозиционерами — взаимные обязательства, что любой из них в случае победы назначит премьером того, кто займет второе место среди оппозиционных кандидатов. И достичь такой договоренности, особенно при усилиях западных посольств, вполне реально. Другое дело, что такое взаимодействие будет достигнуто и оформлено уже в 2014 г.

Причем любому оппозиционному президенту, пообещав назначить Тягнибока премьером, будет крайне сложно уклониться от соблюдения договоренности или же, выполнив ее, затем сместить лидера «Свободы» с поста. И всевластия президента, и традиции политического «кидалова» может оказаться недостаточно против жестко организованной и фанатичной партии.

К этому добавляется еще один фактор. Оппозиция полагает, что для признания ее кандидата победителем на выборах понадобятся не только голоса, но и майданы. И подготовка к ним начнется уже в этом году. В том числе с выделением средств из-за рубежа.

«Свобода» в силу своей специфики куда лучше других оппозиционных партий способна оседлать структуры так называемого гражданского общества, которые будут призваны эти майданы готовить. Если для победы оппозиционера на выборах и впрямь потребуются майдан, успех будет немислим без ведущей роли людей из ВО. И коль президент окажется возведенным на пост таким образом, ему придется предоставить Тягнибоку премьерство, даже если тот станет не вторым, а третьим из оппозиционных кандидатов. И не просто премьерство в украинском понимании и в формальных рамках Конституции 1996 г., а своеобразное канцлерство с полномочиями канцлера веймарской Германии. При этом новоизбранный президент тут же получит сигнал: «провідник», который завел его на Банковую, его оттуда и выведет.

А если майдан и не понадобится, Тягнибок все равно выйдет из предвыборной кампании с весьма окрепшим боевым отрядом.

Третьи силы и олигархи

Разумеется, теоретически интрига будущих президентских выборов не обязательно сведется к противостоянию между Януковичем и представителями нынешней оппозиции: могут заявить о себе «третьи силы». Но в 2013-м мы этих заявок, возможно, и не увидим (ведь в последней президентской кампании подобные силы в лице Арсения Яценюка и Сергея Тигипко обозначились меньше чем за год до выборов).

Объективно в появлении такой альтернативы может быть заинтересован ряд олигархов. Их поведение — наверное, главная интрига нынешнего года. Но и к его концу только немногим посвященным станет ясно, какие перемены здесь произошли. Для прочих внешне все останется по-прежнему. Олигархи будут демонстрировать лояльность президенту, старательно затушевывая контакты с оппозицией. А последняя продолжит подавать им сигналы: мол, в случае нашей победы вам ничто не угрожает.

Таковыми сигналами был отмечен и прошлый год — в отличие от, к примеру, 2003-го. Что перед выборами-2004 предъявляла тогдашняя оппозиция обществу как символ несправедности власти? Покупку «Криворожстали» Пинчуком и Ахметовым за скромную сумму. А на чем оппозиционеры акцентируют внимание сейчас, желая устремить на это народный гнев? На резиденции Януковича в «Межигорье» и «семейном», по их мнению, характере власти. Тем самым олигархам недвусмысленно намекают: реприватизации у нас и в мыслях нет.

Необходимость решительности против традиции нерешительности

А вот как думает нарастить свои позиции президент? Трудность его положения очевидна. Ведь он, бесспорно, собирается бороться за переизбрание, но если при нынешнем экономическом положении власти будут проводить ту же политику, что и до сих пор, то они лишены возможности повышать социальные расходы. Да и с выполнением существующих социальных обязательств есть сложности. Самый дешевый кредит (деньги МВФ), который помог бы перебиться с финансированием текущих расходов, только обострит проблемы: ведь его условие — повышение цен на газ для населения. А как осложнение социальных проблем, так и урезание социальных расходов ставят крест на президентской перспективе. И эти опасности глава государства, похоже, сознает, иначе с МВФ договорились бы сразу после выборов.

Но это еще не все. Главная проблема президента — противоречие между насущной необходимостью нестандартных радикальных действий и традицией украинской власти (не только нынешней, но и прошлой, включая ту, которая сейчас пребывает в положении оппозиции) избегать подобных решений, решать проблемы неспешно, полумерами сглаживая острые углы. Сама по себе такая радикальность, естественно, — не всегда зло, но она не может быть неизменной тактикой на все случаи жизни.

Верную тактику можно определить, лишь поняв тенденции, развивающиеся в стране и вокруг нее. Но украинская элита — и властная, и оппозиционная — мыслит стереотипами. На

что можно надеяться исходя из таких шаблонных представлений? На то, что окончание кризиса не за горами, ибо мир движется по пути прогресса, а кризисы — временное явление, отражающее спиралевидность развития. Вот наступит в мировой экономике «покращенья» — и украинские металл и другие товары вернутся в те же ниши, какие занимали до кризиса, после чего «покращенья» начнется и у нас.

Боюсь, наверху рассуждают именно так, допуская лишь, что неблагоприятный период несколько затянется. Но не предполагая, что кризис может значительно изменить архитектуру мировой экономики — и в результате украинской продукции уже не будет возврата в прежние ниши.

Да, именно со стороны нынешней власти в начале ее деятельности мы видели пример решительности в виде заключения харьковских соглашений. Но это осталось изолированным ходом. В текущем году можно ожидать и важнейших кадровых перемен, и расширения неформальной парламентской коалиции (правда, за счет депутатов-перебежчиков, а не фракций). Но едва ли мы станем свидетелями шагов — будь то во внешней политике или во внутренней, — по решительности подобных предпринятым в апреле 2010-го.

Во внешней, скорее всего, либо продолжится нынешнее балансирование между ЕС и ТС с креном в сторону Евросоюза, либо будет в конце концов подписано соглашение об ассоциации с Евросоюзом. Сейчас при участии власти в обществе создана такая атмосфера, что присоединение к Таможенному союзу в глазах большинства выглядит радикальным шагом, а ассоциация с ЕС — нет, ибо ее долго и последовательно домогались разные власти.

Но если тот или иной шаг власти не кажется ей самой радикальным, это отнюдь не значит, что он не будет иметь радикальных последствий. Ассоциация с ЕС означает совершение геополитического выбора, а он, бесспорно, представляет собой решительное действие (пока же у нас выбор только декларируется). Подписать такую договоренность в начавшемся году — вполне реально. Но вот какой сценарий будет разыгрываться дальше, предсказать нетрудно.

До президентских выборов-2015 соглашение не будет ратифицировано многими из государств — членов ЕС (очевидно, большинством). Их парламенты и правительства станут принимать — причем, понятно, не синхронно, а в разное время — решения отложить ратификацию, ссылаясь на дело Тимошенко и пр. И это 10—20 раз (по числу стран, принявших подобные решения) даст — вскоре после подписания документа — повод сообщать о том, что с ратификацией проблемы. А значит, в информационном плане власть понесет потери.

Но хотя договор и не ратифицируют, соглашение о зоне свободной торговли (ЗСТ) будет действовать (в соответствии с традицией подобных документов). И даже сторонники ЗСТ признают, что этот фактор (по крайней мере в первые годы) будет сдерживать украинскую экономику из-за ухудшения условий конкуренции с европейцами. Ясно, что данное обстоятельство станет работать не на власть, а на оппозицию. К тому же ассоциация усилит возможности ЕС давить на власть и содействовать ее противникам.

Велик риск, что власть и внутри страны прибегнет к опасным для себя радикальным действиям, попросту не осознавая в полной мере серьезности сопряженных с ними последствий. Понятно, что, с одной стороны, ей необходимо наполнять бюджет, а с другой — идея не то что «раскулачивания», а повышенной нагрузки на олигархов представляет для нее табу. Только на таком фоне и могла возникнуть идея всеобщего декларирования доходов с 2014-го, продвигаемая новым Министерством по доходам и сборам.

Выводить деньги из тени нужно — кто спорит (хотя во многом именно благодаря теневым деньгам создается внутренний спрос, на который так надеется Виктор Янукович, о чем говорил в новогоднем интервью «Комсомолке»). Однако всеобщее декларирование в нашей стране в нынешних условиях — не просто слом правил игры, позволявших людям выживать без участия государства. Это попытка возложить ответственность за нынешнюю теневую экономику на наемных работников, вынужденных принимать «зарплату в конверте» как часть правил игры, диктуемых им работодателями. Оно затрагивает наряду с миллионами таких работников (не только средний класс, но и тех, что куда беднее) еще большее число членов их семей, также зависящих от этой зарплаты.

Стоит этой идее трансформироваться в правительственный законопроект, это уже заметно подпортит рейтинг власти. Если же проект будет принят, то — неважно, будет ли введено декларирование доходов с предвыборного 2014-го или выборного 2015-го, — лучшего подарка для оппозиции ожидать нельзя. Пусть даже и обойдется без социального взрыва, подобного «налоговому майдану», Янукович в такой ситуации, скорее всего, окажется в президентском рейтинге третьим, уступив двум представителям нынешней оппозиции (на сей раз ей сыграет на руку внутренняя конкуренция).

Такой обвал рейтинга президента нельзя исключать и в случае нарастания экономических проблем. Весомая часть электората нынешней власти может перейти и к КПУ, и к Виктору Медведчуку, который в наступившем году наверняка будет еще активней.

Но все же подобный сценарий для Януковича останется крайне маловероятным, если власть сама не примет мер, которые заденут миллионы людей.

<http://2000.net.ua/2000/forum/puls/87045>

Петр Симоненко: «Решения должен принимать народ, а не олигархические кланы» «2000»

Множество вопросов по поводу состоявшихся парламентских выборов, ставших, пожалуй, одним из самых ярких событий прошедшего года, осталось не только у журналистов и читателей «2000», но и у представителей самого депутатского корпуса. Ответы на них наш корреспондент получил от главы Коммунистической партии Украины Петра Симоненко, который также поделился планами своей фракции в новом парламенте. Однако начали мы разговор темами отнюдь не политическими.

— *Петр Николаевич, наша беседа происходит в праздничные дни, поэтому позвольте поздравить вас и Коммунистическую партию с Новым годом, пожелать всех благ и свершения задуманного. И прежде чем спрашивать о планах Компартии, хотелось бы услышать вашу оценку ушедшего года. Чем вам запомнился 2012-й? Чего в нем было больше — хорошего или плохого?*

— Во-первых, большое спасибо за поздравления. Разрешите и мне поздравить читателей «2000» с наступившим Новым годом и Рождеством Христовым. Пусть сбудутся все ваши мечты. Пусть мир, согласие и благополучие царят в ваших домах и семьях. Будьте здоровы, жизнерадостны и счастливы. Вы этого заслужили.

Об ушедшем годе. У каждого из нас в 2012-м было и хорошее, и плохое, успехи и неудачи, радости и огорчения. К сожалению, ситуация в стране такова, что поводов для радости и веселья у наших людей немного.

Из запомнившегося — это прежде всего парламентские выборы. Увы, но приятных впечатлений, если говорить об их организации и проведении, они не оставили. В Украине выборы никогда не были чистыми и демократическими. Но последняя парламентская кампания побила все рекорды по нарушениям закона и фальсификациям.

Как лидер Компартии я, безусловно, испытываю чувство удовлетворения от того, что наша политическая сила значительно нарастила свои показатели по сравнению с предыдущими выборами. Это значит, что наша работа не пропала даром, что дают результат наши усилия, направленные на убеждение украинских граждан в необходимости проведения коренных преобразований, кардинального изменения существующего порядка вещей. В то же время не может не огорчать то, что численность нашей фракции не позволяет нам в полной мере реализовать задуманное.

К сожалению (увы, но реалии таковы, что эту оговорку приходится повторять раз за разом), для Украины 2012-й — это был очередной год упущенных возможностей. Страна так и не приступила к реализации антикризисной политики. Словоблудия о реформах было много, а самих реформ никто так и не дождался. Все, что проводилось под вывеской «реформы», — это

перекладывание экономических проблем на плечи рядовых граждан и снятие с государства социальных обязательств.

Полагаю, граждане не забыли, как в 90-е годы горе-реформаторы тоже всем обещали, что проведем-де непопулярные реформы, зато потом жизнь станет лучше, стоит лишь немного потерпеть. Стало лучше? Нет. Народ нищает, кучка олигархов обогащается. Вот вся суть проводимых в два последних десятилетия, с позволения сказать, реформ. С этой властью пошли по очередному кругу. Для страны и народа это замкнутый круг.

2012-й — это год усиления зависимости страны от внешних факторов: я имею в виду и увеличение долговых обязательств, и проблемы с развитием внутреннего рынка. Полным провалом ознаменовался ушедший год по линии энергетической безопасности.

В 2012-м Украина так и не сподобилась определить свои интеграционные приоритеты. Подчеркиваю — свои, отвечающие ее, Украины (а не западных стратегов), интересам, соответствующие коренным запросам украинского народа. Безусловно, я имею в виду восточный выбор — выбор наших предков, благодаря которому украинский народ только и смог состояться и выжить, пройти сложнейшие исторические испытания, выбор, который и теперь наиболее полно отвечает тем задачам и вызовам, которые стоят перед нами.

Увы, но в Украине напрочь отсутствует стратегическое планирование, соответственно — нет и видения стратегической перспективы. 2012-й ничего в этом плане не изменил. И это тоже большой минус ушедшего года.

Страна плывет по течению, создаваемому иными центрами силы. По логике, тактика должна быть подчинена стратегии. Но поскольку ни прежняя, ни нынешняя власть на стратегическое мышление оказалась не способна, все решения ситуативны, в качестве реакции на ту или иную текущую проблему, без анализа и прогноза, как они отразятся в будущем.

Поэтому Украина регулярно сталкивается с ситуациями, когда вчера что-то сделали, а сегодня не знаем, как переделать и как выкарабкаться из проблемы, созданной своими же руками. Я имею в виду, конечно, руки власти, вчерашней и нынешней.

— *Например...*

— Например? Да этих примеров масса. Взять любой более-менее значимый шаг — и вот вам пример в свете вышесказанного.

Возьмем вступление Украины во Всемирную торговую организацию. Только коммунисты в парламенте категорически выступали против присоединения к ВТО на тех дискриминационных и унижительных условиях, которые навязывались Украине. Все остальные, включая и представителей нынешней партии власти, голосовали за принятие законов в рамках курса на ускоренное вступление в торговую организацию. Все спешили Россию опередить. Отказались синхронизировать условия вступления. И получилось, как в той поговорке: поспешишь — людей насмешишь. Хотя это, конечно, смех сквозь слезы.

Мы, коммунисты, предупреждали, что предлагаемые Украине условия неприемлемы, что они ничего, кроме негатива, не принесут, что будет задавлено собственное производство, что из-за значительной разницы в защитных тарифах возникнут проблемы с доступом на российский рынок. Ну сами подумайте, вот президент России недавно озвучил: уровень таможенной защиты российского рынка после вступления в ВТО составляет 9,7 %, а уровень таможенной защиты Украины — всего 2,7%. Как тут не возникнуть трудностям? А ведь российский рынок — это главный рынок для украинских товаропроизводителей.

Наломали дров с этим вступлением в ВТО на основе «подсказок» Запада. Теперь официальный Киев ставит вопрос о пересмотре тарифных условий по сотням позиций. Конечно, правильно, что ставит (хотя, спрашивается: зачем ранее на них соглашались?), ибо лучше позже, чем никогда. Но шансов исправить ситуацию, прямо скажем, немного. Вот вам пример отсутствия стратегического мышления и планирования.

Или же история с украинским транзитным потенциалом и потребностью обеспечить себя энергоносителями по приемлемым ценам. Еще десять лет назад Россия предложила Украине более чем выгодный вариант совместного использования украинской ГТС через создание

газотранспортного консорциума. Это позволяло и сохранить за собой эксклюзивный транзитный статус, и гарантировать получение российского газа по приемлемым ценам, что положительно отразилось бы как на конкурентоспособности наших товаропроизводителей, так и на кармане украинских граждан (имею в виду тарифы ЖКХ).

Как просчитывали ситуацию? Чем думали? На что надеялись? Результат мы видим: неподъемная для украинской промышленности цена на газ и катастрофический упадок украинских транзитных возможностей.

В т.ч. и нынешняя власть наделала массу ошибок. В частности, присоединила нашу страну к Договору об энергетическом сообществе с обязательствами имплементировать положения европейских «энергопакетов». Теперь, когда осознали реальную угрозу нашему транзитному потенциалу от обходных газопроводов — «Северного» и «Южного» потоков, пытаются вернуться к идее газотранспортного консорциума. Да мешают обязательства перед Европой, которые Украина взвалила на свои плечи.

Увеличение пенсионного возраста — еще одна «реформа» последнего времени. Тигипко и его единомышленники уверяли, что эта мера позволит уменьшить дефицит Пенсионного фонда. Дефицит не только не снизился, но и увеличился. Но помимо этого, не просчитали, как это отразится на проблеме безработицы, демографии, образовании, преступности. Если сотни тысяч лиц старшего возраста будут работать на пять лет дольше — значит, молодежь недосчитается этих самых сотен тысяч рабочих мест.

Куда им идти, чтобы прокормить себя и свои семьи? Воровать да грабить, извините? Да и кто будет создавать семью, не имея работы? Кто станет рожать, не будучи уверенным, что его ребенок сможет устроиться в этой жизни? А зачем мы готовим специалистов в вузах, если не можем обеспечить их рабочими местами?

Т.н. пенсионная реформа имени Тигипко — это закон о стимулировании эмиграции из Украины, причем прежде всего молодежи — тех, кто должен строить и развивать страну, рожать и воспитывать детей.

Вот такая государственная «дальновидность» и «забота» о будущем.

Наша позиция, позиция коммунистов, в этом, как и в других вопросах, касающихся защиты прав и свобод граждан, жесткая и принципиальная. И мы, как и обещали избирателям, идя на выборы, уже зарегистрировали законопроект об отмене этой антисоциальной пенсионной реформы. Мы будем настаивать на установлении пенсионного возраста таким, каким он был еще в Советской Украине: 60 лет для мужчин и 55 — для женщин.

— И все-таки о запомнившихся событиях прошлого года. Вот, скажем, Евро-2012. Далеко не рядовое явление.

— Безусловно, для миллионов украинских болельщиков футбольный чемпионат стал большим событием. Но давайте говорить правду: Украина не в том экономическом состоянии, чтобы позволить себе проводить подобные мероприятия.

На Евро были потрачены многие миллиарды бюджетных средств. Государству пришлось влезать в долги, по которым будут расплачиваться еще наши дети. Миллиарды, будем говорить прямо, разворованы. Построены объекты, которые неизвестно, как использовать и за какие средства содержать. Качество многих объектов оставляет желать лучшего, и уже сейчас требуются новые средства на их ремонт. Закупили массу ненужной или непригодной для использования в украинских условиях техники. Одни только поезда «Хюндай» чего стоят — совершенно непригодные к украинской колее.

Наша фракция недавно поднимала в парламенте вопрос об ответственности тех, кто принимал решения о закупке этих вечно ломающихся поездов. Уверен, что без коррупции, «откатов» при заключении контракта на поставку «Хюндаев» не обошлось. Вообще вся эпопея со строительством объектов к Евро-2012 требует тщательного расследования со стороны правоохранительных органов: на что выделялись средства, как они тратились, в чьих карманах осели?

Я не знаю, чего было больше в погоне украинских чиновников за Евро-2012, — желания провести в Украине футбольный праздник или же нажать на разворовывании средств, выделяемых на подготовку к чемпионату. Подозреваю, что превалировал последний мотив.

— *Давайте о планах на 2013-й. С какими настроениями Компартия вступает в новый год? Какие первоочередные задачи ставит перед собой?*

— Настроение самое боевое. Мы полны желания активно работать на объединение украинских граждан в борьбе за свои права. И сделаем все, что в этом плане зависит от Компартии.

Если же говорить о наших задачах, то их круг, безусловно, очень широк, но особо хотелось бы выделить две.

В первую очередь — это необходимость определения вектора внешнеэкономической интеграции нашего государства. На сегодня — это ключевой вопрос не только нашей внешней политики, но и решения многочисленных внутренних проблем, стоящих перед Украиной: подъема экономики, развития собственного производства, обеспечения энергетической безопасности, наполнения бюджета, сохранения курсовой стабильности национальной валюты, избежания социального дефолта, создания рабочих мест и многое, многое другое.

Поэтому и перед парламентом, и перед украинским обществом мы будем ставить вопрос о присоединении Украины к Таможенному союзу России, Белоруссии и Казахстана.

Мы ставим перед собой задачу объединения всех прогрессивных сил и всех здравомыслящих людей с целью защиты Украины от наступления фашизма. Тот национальный позор и та угроза, с которыми мы столкнулись, когда олигархический капитал провел в парламент неонацистскую силу, требует от нас активизации усилий в данном направлении.

В частности, мы по-прежнему будем настаивать на усилении уголовной ответственности за пропаганду фашистских идей, оправдание преступлений нацистов и их пособников, осквернение памятников воинам-освободителям.

— *Петр Николаевич, Компартия поддержала повторное назначение Николая Азарова премьер-министром под обещание сближения с Таможенным союзом. Очевидно, на тот момент у коммунистов были основания для такого шага. Сейчас уже всем известно, что готовился визит президента Януковича в Москву, был наработан пакет документов в направлении интеграции Украины в Таможенный союз. Однако в самый последний момент поездка сорвалась. Вы не можете пояснить — почему? И попутный вопрос: не считают ли коммунисты себя обманутыми — за Азарова проголосовали, а с процессом интеграции в ТС власть, мягко говоря, не спешит?*

— Да, действительно фракция коммунистов проголосовала за кандидатуру Николая Азарова только потому, что нам было обещано сближение Украины со странами Таможенного союза. Пакет соответствующих документов был наработан и готов к подписанию — теперь это ни для кого не тайна. Я думаю, что в той конкретной ситуации с нашей стороны это был правильный шаг, потому что в противном случае получалось бы, что мы помогаем русофобской оппозиции срывать интеграцию Украины в Таможенный союз.

Но, как известно, поездка Президента не состоялась. И нас возмущают колебания власти, когда времени для пауз на размышления уже не осталось. Тем не менее вопрос, насколько я знаю, пока все-таки не закрыт, и ведутся интенсивные переговоры, в ходе которых стороны пытаются найти удовлетворяющее всех решение.

Безусловно, Россия требует твердых гарантий того, что украинское решение об интеграции в единое таможенное пространство — это долгосрочная стратегия, которая будет доведена до логического завершения. Только в этом случае наши российские партнеры готовы предоставлять Украине те или иные преференции — будь то снижение цены на газ или облегчение для украинских товаропроизводителей доступа на рынок России. И сомнения россиян понятны: в прошлом Украина очень часто демонстрировала непостоянство и непоследовательность при проведении своей внешней политики. То туда интегрируемся, то сюда. То в ЕЭП идем, то в Европу. Пора бы уже в самом деле сделать четкий и однозначный выбор — выбор в пользу интересов нашей страны и народа.

Что же касается обмана... Вы знаете, нам не привыкать к необязательности «регионалов» в исполнении взятых на себя обязательств. И, скажу прямо, мы ничего не исключали, когда решились все-таки поддержать голосование за премьера Азарова — потому что это был хоть минимальный, но шанс на сближение с Россией, Беларуссией и Казахстаном. Если бы КПУ отказалась проголосовать, и потом власти сказали, что вот, мол, из-за того, что не был назначен премьер, сорвалось подписание документов по началу интеграции в ТС — я думаю, что наши избиратели нас бы не поняли.

Я не могу отвечать за власть. Я могу говорить о Компартии: мы сделали все возможное, чтобы процесс восточной интеграции наконец начался. И надеюсь все-таки, что у власти хватит здравого смысла и политической воли, чтобы принять ответственное решение, а оно на сегодня одно-единственное: Таможенный союз. Ну а своим отказом от интеграции в Таможенный союз власть обманет прежде всего народ Украины, да и себя самих. Потому что нет другого варианта вывести страну из экономического кризиса и состояния социального дефолта.

— *Петр Николаевич, в своих выступлениях, в т.ч. и сейчас, вы часто употребляете это выражение — «социальный дефолт». Некоторые наши читатели просят разъяснить, что имеется в виду.*

— Что такое дефолт, известно: в дословном переводе с английского это — невыполнение обязательств. То, о чем мы говорим, — это неспособность, а главное — нежелание украинского государства выполнять свои социальные обязательства перед гражданами. Перед афганцами, чернобыльцами, «детьми войны», ветеранами войны и труда, многодетными семьями, другими малозащищенными слоями населения. Поэтому-то буржуазным парламентом и принимаются законы, которые лишают людей возможности, даже выиграв суд, получить положенные им льготы и выплаты. Правительство говорит: в бюджете нет денег, а значит выплатим, когда появятся.

А откуда эти деньги возьмутся, если экономика падает, а бюджет просто дерибанится находящимися у власти олигархическими кланами. Раньше казнокрадство как-то пытались скрыть за ширмой разных «финансовых схем», а теперь все делается нагло и в открытую, достаточно лишь взглянуть на «Вестник госзакупок», и вы увидите, кто, где, когда и как «откусил» от бюджета. А т.н. реформы призваны лишь закрепить и узаконить существующую практику ограбления страны и народа. Это касается реформ и медицины, и образования, которые — согласно Конституции — должны быть доступными и бесплатными для каждого гражданина, а на деле не по карману подавляющему большинству населения. Это касается и готовящегося к принятию нового Трудового кодекса, который по сути есть кодексом трудового рабства. Это касается и запланированной реформы ЖКХ, которая грозит превратить Украину в страну бомжей. Это и коммунальные тарифы, которые ложатся тяжким бременем на семейные бюджеты. Это и пенсионная реформа, о которой мы уже говорили... И многое, многое другое.

У нас государство — социальный банкрот. Да вот хотя бы возьмите историю с железнодорожными пассажирскими перевозками. Что нам рассказывают горе-реформаторы? Что дотировать пассажирские перевозки государство не в состоянии, что на обновление вагонного парка денег нет. Поэтому покупаются «Хюндаи» с одновременным кратным повышением цен на билеты. Что в свою очередь для многих наших граждан делает поездки по стране невозможными из-за дороговизны.

А ведь доступность передвижения — это один из важных социальных показателей. В советское время человек мог, образно говоря, буквально за копейки объехать — если хотел — всю огромную страну, от Калининграда до Владивостока. А теперь не по карману даже поездка по Украине! Вот вам социальный дефолт в отдельно взятой сфере. И куда ни кинь — везде социальный дефолт.

Компартия разработала Антикризисную программу. Мы уже зарегистрировали, в том числе и в парламенте нового созыва, более 20 законопроектов, направленных на практическую реализацию наших антикризисных мер. Это реальная программа, программа, которая нужна народу Украины, но не нужна олигархам.

Поэтому вопрос стоит ребром: не отстранив олигархов от власти, не вернув в госсобственность стратегические предприятия — чтобы доходы от их деятельности шли не в карман узкой группы лиц, а использовались в интересах всего общества, выбраться из кризисной пропасти, избежать социального дефолта не удастся. А социальный дефолт, как известно, ведет к социальному геноциду — геноциду украинского народа!

— *Вернемся к интеграции Украины в Таможенный союз. Компартия потребовала проведения всеукраинского референдума по этому вопросу.*

— Да, мы настаиваем, чтобы и глава государства, и правительство, и Верховная Рада приступили к немедленному рассмотрению вопроса о присоединении Украины к Таможенному союзу. Но главное и окончательное слово должно быть за украинским народом.

Пусть народ как единственный источник власти и носитель суверенитета определит интеграционный вектор, что Украине выгоднее — Таможенный союз или Европейский Союз? А то у нас привыкли принимать решения за людей, а потом объявляют, что украинский народ-де хочет в Европу. Да вы сначала спросите у граждан, куда они хотят. Само собой, предварительно честно объяснив последствия того или иного шага.

А у нас получается, что патентованные демократы лишают народ его естественного права определять собственную судьбу. Мы, коммунисты, считаем, что по любому значимому вопросу необходимо советоваться с людьми. Решения должен принимать народ, а не олигархические кланы!

Тем более недавно принят закон о всеукраинском референдуме, поэтому есть вся необходимая правовая база для того, чтобы украинцы сказали веское слово относительно внешнеэкономического курса.

— *А вот глава Минюста Александр Лавринович, комментируя этот закон в одном из политических ток-шоу, утверждал, что вопрос о вступлении Украины в Таможенный союз не может быть вынесен на референдум без подписания международных соглашений.*

— Я думаю, что Александр Владимирович слишком вольно трактует положения указанного закона. Давайте заглянем непосредственно в документ. Цитирую ст. 3, п. 1: «Предметом всеукраїнського референдуму можуть бути будь-які питання за винятком тих, вирішення яких референдумом не допускається Конституцією України, законами України».

Как известно, Конституция Украины, ст. 74, накладывает ограничения только на вопросы налогов, бюджета и амнистии. Все. Больше никаких ограничений.

Т.е. на всеукраинский референдум может быть вынесено как международное соглашение о вступлении Украины в Таможенный союз — одобряют граждане этот договор или нет, так и сама идея присоединения к ТС — поддерживают ли украинцы в принципе вступление нашей страны в эту международную организацию. Так что никаких препятствий, с правовой точки зрения, для проведения референдума по Таможенному союзу нет.

— *Есть еще мнение, что подобный референдум накалит страсти, расколется страну. В частности, экс-президент Леонид Кравчук высказал подобную мысль в интервью «2000».*

— Страну раскалывают провокаторы, которые могут извратить любую здравую идею. Я не думаю, что экономический рост и социальное благополучие — а именно это дает Украине вступление в Таможенный союз — могут расколоть страну. Просто с людьми надо вести честный и открытый разговор. Уверен, что и на западе, и на востоке страны граждане в большинстве своем хотят одного: чтобы экономика страны развивалась, чтобы была достойно оплачиваемая работа, чтобы не приходилось платить непомерную цену за коммунальные тарифы и т.д.

Если Кравчук не приемлет идеи вступления Украины в Таможенный союз, никто не запрещает ему агитировать против. Пусть идет к людям, излагает свои аргументы, почему в ТС вступать не надо.

А мы будем агитировать за присоединение к Таможенному союзу, оперируя аргументами и фактами. Прямой выигрыш нашей страны от вступления в Таможенный союз составляет от \$6,5 до \$9 млрд. в год, а это решение очень многих проблем экономического и

соціально-економічного плану. Якщо у кравчуков є реальна альтернатива, як країні вибратися з нинішньої пропасти, пусть излагают.

— *В середині грудня ви говорили, що КПУ готова приступити до збору підписів для проведення референдуму про вступлення в Тоговний союз.*

— Да, мы сейчас изучаем организационную сторону этого вопроса, ищем союзников, потому что, как вы понимаете, такое мероприятие нуждается в широкой и разносторонней поддержке. Надеемся, что в январе-феврале нам удастся решить все организационные нюансы, а в весенне-летний период уже можно будет приступать к сбору подписей в поддержку референдума.

— *В заключение позвольте пожелать вам и вашим товарищам личных успехов, а также побед на политическом и парламентском поприще, в т.ч. в таком важном и нужном деле, как вступление Украины в Тоговний союз с Россией, Беларуссией и Казахстаном.*

— Спасибо. Если задуманное удастся, то это будет наша общая большая победа.

<http://2000.net.ua/2000/forum/vizavi/87036>

Тарас Стецьків: "У Януковича є лише один вихід — домовитися з Америкою і відпустити Юлю"

"Газета по-українськи"

Народний депутат України попередніх скликань Т.Стецьків: "Янукович зараз поводитьсь, як Гітлер 1944-го чи Каддафі — за рік до смерті. Єдине чим відрізняється, що не фанатик і в нього є страх. Це дає шанс Януковичу зупинитися"

З колишнім нардепом-"нунсівцем" 48-річним Тарасом Стецьківим зустрічаємося в одному із закладів мережі ресторанів "Мафія". На минулих парламентських виборах він програв мажоритарний округ у Львові. Поступився 3251 голосом кандидату від Об'єднаної опозиції Ігореві Васюнику.

— Продовжую займатися тим, що і все своє свідоме життя робив — громадською та політичною діяльністю, — розповідає Стецьків. Зараз він постійно живе у Львові. Приїхав до Києва на два дні провести кілька зустрічей. — Опозиції треба буде позапарламентська підтримка. Як в акціях, так і в можливому протистоянні режиму, який невідомо що витворять 2013 року.

— *Які нові настрої в суспільстві?*

— З'явилась надія. Люди ще пам'ятають 2002 рік, коли після виборів "Наша Україна" з Морозом та Блоком Тимошенко повели себе так, що здобули перемогу 2004-го. Я би дуже хотів, аби зараз три опозиційні сили діяли в парламенті не тільки ефектно, а й ефективно. Якщо почнуть з'ясовувати стосунки — у людей буде чергове розчарування. Тоді може з'явитися запит на якусь іншу суспільну силу.

Стецьків замовляє каву еспресо та газовану воду.

— *Де політична ніша для цієї "іншої сили"?*

— У векторі правого консерватизму.

В Україні зараз можуть спрацювати тільки три ідеї. Перша: євразійський вибір, об'єднання слов'янства. Другу ідею сповідує "Свобода" — це претензія на власну цивілізаційну модель. Третє: долучення до західної цивілізаційної моделі. Нова сила могла б поставити політичну мету завести Україну до Європи. Наприклад, років за 10.

— *Але ж і опозиція, і влада підтримують євроінтеграцію.*

— Вони обмежуються деклараціями — коли їх запрошують до Брюсселя та Парижа або коли треба протиставитися ідеї втягування в Митний союз Путіна. Коли гострота спадає, ми живемо, як і раніше.

Треба вже сьогодні почати впроваджувати правила та цінності, на яких заснована післявоєнна Європа. Пояснювати: якщо в основі нашої ідеології не стане людина та її права, якщо не навчимося довіряти один одному і спільно працювати, нічого не буде.

— *Яку стратегію має обрати опозиція в парламенті?*

— У перший день роботи мав вийти хтось найстарший і заявити про створення єдиного надпартійного об'єднання. Це був би дуже вагомий сигнал для суспільства на консолідацію і дало б ідеологічну перевагу над владою. Так ми діяли 1990 року. Нас було 125 людей (депутатів, які об'єдналися в демократичну Народну раду. — "ГПУ"). Їх — трохи більше 300. За півтора року ми виграли (Україна здобула незалежність. — "ГПУ"). Потрібно перемагати на кожному клаптику поля: у законах, виступах, прогресивніших ідеях, контактах із людьми. Не можна замикатися на парламентській роботі.

— *В Януковича зараз вищий рейтинг, аніж у кожного окремого лідера опозиції. Чого не вистачає Яценюку, Кличку, Тягнибоку?*

— Кожен із них, окрім Тягнибока, в другому турі виборів сукупно набере більше за Януковича. Але Янукович не дурень. Він бачить розстановку сил і не гратиме в чесні вибори.

Що на сьогодні є в Януковича? Він посварився з Європою. Не пішов у Митний союз із Путіним. Розсварився з власним народом. Останній склад Кабміну вказує, що президент, обрізавши олігархів, концентрує владу в руках "сім'ї". Він повністю себе ізолював, став мішенню для всіх. Це — початок кінця. Але, образно кажучи, він буде відстрілюватися до останнього патрона. Янукович влади не віддасть. Застосує все, що прийде в його буйну голову. Пересварить вождів опозиції, піде на референдум. Може бути реалізований сценарій розколу країни.

— *Чому лідери опозиції вже сьогодні не скажуть людям: ми домовилися, як діяти, ось наша програма, цей буде президентом, цей очолить уряд, а третій стане спікером?*

— 2003 року в Грузії так зробили Саакашвілі, Ніно Бурджанадзе та Зураб Жванія: він — президент, вона — спікер, Жванія — прем'єр. Буде четвертий — хай очолює Нацбанк. З'являється п'ятий — йому Раду нацбезпеки. Ці п'ятеро отримують посади, що забезпечують життєдіяльність країни. Президент — перший серед рівних.

Треба примусити Яценюка, Кличка й Тягнибока піти на об'єднання. Бо досі в Україні діють за правилом: хто виграв, той отримує все.

— *Януковича можуть переконати не балотуватися 2015 року, якщо він отримає певні гарантії безпеки?*

— Янукович не вірить, що наступник може дати справжні гарантії. У нього є лише один вихід, геополітичний — домовитися з Америкою і відпустити Юлю. В такому разі вона має дати гарантії не посадити його. Європа не відійде від своєї позиції, бо не має сили змушувати Януковича, а Америка — має. Протягом останніх 20 років американські компанії не заходили на ринок України. А при Януковичі — зайшли (йдеться про розробку газових і нафтових покладів). Це означає, що варіант домовленості із США реальний. І він хороший для всієї країни. Янукович так уникне громадянської війни. Після відходу від влади позбудеться багато чого, що "нацарював", але дещо йому і залишать.

— *Тоді Янукович не пішов би на вибори?*

— Пішов би. Виграв би чи програв, але головне, що міжнародна спільнота була б гарантом цих виборів.

Мій прогноз: усе закінчиться дуже жорстким політичним протистоянням. Янукович зараз поводить, як Гітлер 1944-го чи Каддафі — за рік до смерті. Єдине чим відрізняється, що не фанатик і в нього є страх. Це дає шанс Януковичу зупинитися. Тому Європа й призначила нам саміт на 23 лютого.

2013 року вирішуватиметься цивілізаційний вибір України: Митний союз чи Європа. Нас втягнуть під Москву або ми вольовим зусиллям будемо заповзати в Європу. Янукович повинен піти на поступки: впустити західний бізнес в Україну, звільнити Тимошенко, Луценка. Гарантувати, що Україна рухатиметься шляхом європейських цінностей. Треба піти на

найважче: примусово розукрупнити олігархів — поділити монополії. Те, що свого часу зробив Рузвельт у Штатах. Не можна допускати ситуації, коли десяток сімей володіють активами, що в кілька разів перевищують український бюджет. Рано чи пізно слід буде законодавчим актом примусово зобов'язати їх продати частини активів. Встановити термін: якщо не продали, держава забирає. Усі продадуть. Тоді запустяться механізми конкуренції.

— *На Сході та Півдні опозиція майже не працює. У чому причина?*

— Існує ментально-історичний поділ України. Голосування на виборах показують, що воно практично збігається з межами поширення колись Литовського статуту, Магдебурзького права і кордонів Речі Посполитої. Але, з кожними виборами ця межа відсувається все далі на Південь та Схід. Відсоток голосів за демократичні сили зростає, а за комуністів та "Регіони" — падає. Якщо б ми сьогодні погодилися з ідеєю європейського цивілізаційного вибору, то її пропаганда в містах Півдня і Сходу отримала б велику підтримку серед молоді. Для людей 20-30 років привабливо вчитися на Заході, їздити туди у відпустку.

Стецьків платить за рахунком 85 грн.

233 тисячі гривень доходу задекларував торік Тарас Стецьків. Гроші отримав як зарплату народного депутата. Також вказав, що має 12 соток землі та квартиру на 80 "квадратів" у Києві. У власності сім'ї є авто БМВ і "Фольксваген Пассат".

"По-крупному друзі не зраджували"

Тарас Стецьків народився у Львові. Батьки працювали на заводі "Ювеліпром". Закінчив історичний факультет місцевого університету. Вчителював у школі-інтернаті, працював у Музеї українського мистецтва. Брав участь у створенні Народного руху. Був радником прем'єра Леоніда Кучми та президента Віктора Ющенка. Сім місяців очолював Національну телерадіокомпанію.

— У політиці друзі бувають, — каже. — У мене це Юрій Луценко, Олесь Доній, Володимир Філенко. У нас були злети, падіння, сильні конфлікти, але досі дружимо. Певний період дружив із Тарасом Чорноволом, доки він не пішов до Януковича. По-крупному мене друзі не зраджували.

П'ять разів обирався народним депутатом. Не потрапив до парламенту 2006-го та 2012 року. Один з активістів помаранчевої революції.

Одружений, має сина Арсена та доньку Наталію.

<http://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/ u-yanukovicha-e-lishe-odin-vihid-domovitisya-z-amerikoyu-i-vidpustiti-yulyu/476396>

Не всі родичі Арбузові

Данило Іванів, "Україна молода"

Вимога опозиції щодо особистого голосування депутатів у парламенті вчора вперше принесла серйозні плоди. Якщо свого Голову ВР влада у грудні провела на посаду без особливих проблем, то на шляху нового керівника Національного банку виникла суттєва перешкода. «Регіоналам», які мають формальну більшість, учора забракло голосів. Тож принаймні до пів на шосту вечора опозиція могла пишатися своєю дієвістю.

На вечірньому засіданні Рада пакетом проголосувала за включення до порядку денного законопроектів щодо декриміналізації статей Кримінального кодексу, за якими засуджено Луценко й Тимошенко, а також проекту про амністію. Ясна річ, за цей не надто прозорий компроміс голосували й опозиціонери з меншості (разом — 318 «за»). Натомість проект постанови про звільнення з посади голови НБУ Сергія Арбузова не пройшов, хоча «більшовики» намагалися протягнути його двічі. Спершу табло висвітило 217, вдруге — 221 голос «за». Відповідно, не можна було й переходити до затвердження на посту керівника Нацбанку арбузовського соратника, ще одного члена команди Олександра Януковича — Ігоря Соркіна.

Голосування щодо Соркіна було заплановане ще на ранок. Як повідомило джерело «Української правди», напередодні ввечері апарат фракції Партії регіонів зробив розсилку СМС-повідомлень серед своїх депутатів із різким закликком терміново зібратися в сесійній залі о 9:45. Утім багато хто з них віддав перевагу теплим морям та лижним курортам. Відтак керівництво партії зобов'язало деяких присутніх тиснути кнопки за прогульників. Про це свідчить рознарядка, зафіксована фотокореспондентом сайту «Лівий берег» у руках депутатів від ПР. В об'єктив потрапила «група Самойленка» зі списком «відповідальних осіб, які забезпечать голосування»: Мисик і Олійник мали б проголосувати за й Бережну.

Опозиція ж підтримати кандидатуру нового ставленика Президента принципово відмовлялася. БЮТівець Олександр Турчинов назвав це «продовженням згубної практики знищення золотовалютних резервів країни», а Віталій Кличко, як і належить за регламентом, вимагав звіту попереднього голови НБУ. Тож після десятихвилинної роботи оголосили 40-хвилинну перерву.

«Для України не важливо, яке прізвище буде в голови Нацбанку. За будь-яких умов це буде Янукович», — заявив після цього голова «Батьківщини» Арсеній Яценюк. Під час його виступу опозиція «захопила» по колу президію й трибуну Верховної Ради з вимогою включити до порядку денного постанову про курс України на європейську інтеграцію, питання про декриміналізацію статті 365 «сталінського» Кримінального кодексу, за якими «сидять» Луценко і Тимошенко, і внесений трьома опозиційними фракціями законопроект про амністію. Голова парламенту Володимир Рибак знову оголосив перерву і закликав лідерів фракцій до себе в кабінет на нараду. Над президією в цей час вивісили черговий плакат: «Юлі волю — Україні волю». «Краще, мабуть, «Україні — долю», — зауважили журналісти, пожурившись через кризу ідей опозиції.

Після п'ятої вечора провалювали все-таки не всі голосування. Так, Верховна Рада ухвалила закон про схвалення рішення Президента щодо направлення українського контингенту миротворців до Кот-д'Івуару й Ліберії під егідою ООН. А от позбавити мандата Ігоря Прасолова, який став міністром торгівлі й економічного розвитку, депутати вже вдруге поспіль не змогли.

Що ж до голосувань з приводу НБУ, то опозиція помітила, що деякі «регіонали» тиснули кнопки «і за того хлопця», зокрема Вадим Колесніченко й Нестор Шуфрич ховали свої задовгі руки під газетами. Яценюк попередив: якщо «більшовики» голосуватимуть не особисто, ВР буде заблоковано.

До 17:45 у Раді тривала чергова перерва.

Депкорпус

Фракція Партії регіонів поповнилася трьома депутатами. Замість тих народних обранців, які перейшли на роботу у виконавчу владу, мандати парламентаріїв отримали наступні у виборчому списку — Юрій Поляченко, Олександр Зац та Юрій Благодир.

До нових зустрічей

Верховній Раді пропонується провести другу сесію з 5 лютого по 19 липня, працюючи у пленарному режимі 11 тижнів. Про це йдеться у проекті календарного плану, зареєстрованому головою Регламентного комітету ВР Володимиром Макеєнком. За планом чільного «регіонала», у певні тижні депутати працюватимуть у пленарному режимі з вівторка по п'ятницю, у середу після обіду — в комітетах, а кожна пленарна п'ятниця розпочинатиметься годиною запитань до уряду.

Сьогодні — останній день першої сесії ВР VII скликання, тобто нардепи матимуть більш ніж три тижні канікул.

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/2205/180/78506/>

Много не бывает. После выборов украинским депутатам вернули льготы *Дмитрий Орлов, Журнал «Фокус»*

У власти для новоизбранных депутатов есть приятный сюрприз: с нового года каждый из них может рассчитывать на 30 000 грн. помощи на оздоровление, бесплатные путёвки для санаторно-курортного лечения и право на денежную компенсацию для создания «надлежащих жилищных условий». В 2012-м пользоваться благами депутаты не могли: в год выборов финансирование привилегий было заморожено на 12 месяцев. Но 1 января 2013-го всё вернулось — в госбюджете-2013 нормы о замораживании льгот нет. Это значит, что к армии парламентских льготников прибавятся бывшие депутаты, в том числе 258 депутатов VI созыва. Им вернут право на бесплатное медобслуживание в ведомственных клиниках, получение внушительной материальной помощи и даже бесплатное погребение.

Временную отмену льгот директор Школы политической аналитики при Киево-Могилянской академии Алексей Гарань называет типичной предвыборной технологией. Благодаря ей госбюджет сэкономил в 2012 году сотни миллионов гривен, чего нельзя будет сказать о 2013-м. По подсчётам Фокуса, только на выплату пособий бывшим депутатам придётся потратить не менее 100 млн грн., а если к этому добавить пенсии бывших законодателей, траты могут перевалить за четверть миллиарда гривен.

Льготный тариф

Глава политической партии «Союз» и основатель корпорации «Империя» Лев Миримский — один из самых влиятельных и богатых людей Крыма. Официальный доход его семьи в 2011 году превысил 17 млн грн., а журнал «Комментарии» в 2008-м оценивал его состояние в \$180 млн. Тем не менее, лишившись депутатских полномочий в 2006 году, он продолжал пользоваться льготами. «Моя трудовая книжка с 1994 года находится в Раде. Я лидер партии «Союз» и другой деятельностью не занимался», — объясняет Миримский.

В первый год, согласно закону о статусе народного депутата, бывшему народному избраннику положена ежемесячная материальная помощь в размере заработной платы — около 14 000 грн. «Её можно получать и два года, — поясняет в прошлом первый замминистра труда и социальной политики, а ныне народный депутат от «УДАРа» Павел Розенко. — Для этого экс-парламентария надо стать студентом или записаться на курсы переквалификации». А дальше, вплоть до пенсии, безработным экс-депутатам полагается ежемесячная выплата в 7000 грн. при условии трудового стажа для мужчин свыше 25 лет и 20 лет для женщин.

Количество депутатов прошлых созывов, живущих за счёт государства, Верховная Рада не называет. На запрос Фокуса в информационном управлении аппарата ВР ответили отказом, сославшись на отсутствие подобной информации. Но по данным бывшего заместителя регламентного комитета в парламенте VI созыва Валерия Камчатного, до 2012 года в кадровом резерве Главуправления госслужбы числилось 126 экс-парламентариев, получающих материальную помощь.

Но эта цифра, похоже, далека от реальности. Если столько человек будут ежемесячно получать по 7000 грн. материальной помощи, то за год на эту статью из казны уйдёт порядка 10–11 млн грн. Между тем в 2011-м на материальные льготы бывшим депутатам была предусмотрена сумма в 10 раз большая — 82 млн грн. Получается, что ещё два года назад количество депутатов, получавших пособие по безработице, колебалось в пределах тысячи человек.

К ним можно добавить непереизбравшихся депутатов VI созыва. По данным исполнительного директора Ассоциации народных депутатов Украины Елены Крандаковой, таковых 258 человек. Если в течение года никто из экс-парламентариев VI созыва не найдёт работу, за 12 месяцев государство будет обязано выплатить им 43 млн грн. материальной помощи. Это, например, в десять раз меньше, чем правительство запланировало направить в 2013-м на борьбу со СПИДом.

Сколько всего в этом году выделят денег на безработных депутатов прошлых созывов, по словам первого зама бюджетного комитета, члена «Батьківщини» Валерия Дубиля, будет решать регламентный комитет. И хотя его глава, депутат от Партии регионов Владимир

Макеенко, который ранее заверял Фокус в полной ликвидации депутатских льгот, отказался комментировать этот вопрос, известно, что в целом на аппарат Верховной Рады в госбюджете предусмотрено 876 млн грн. Однако в финальном варианте документа, который после утверждения во втором чтении так и не появился в открытом доступе, как утверждает первый замглавы регламентного комитета, член «Батьківщини» Андрей Пышный, расходы по этой статье увеличились на 60 млн грн. Они могут пригодиться депутатам при формировании статей расходов на собственные льготы, так как при численности свыше тысячи нетрудоустроенных слуг народа расходы на их содержание могут превышать 100 млн грн. в год. Это, к слову, в два раза больше, чем предусмотрено на реабилитацию детей с ДЦП.

В ранге первом

Сами депутаты положенные им льготы считают нормой. Лидер прогрессивных социалистов и народный депутат I–III созывов Владимир Марченко долго получал материальную помощь и отмену выплат в минувшем году считает преступлением. «Я три созыва честно отработал в парламенте, у меня нет запасного аэродрома. Бизнес-интересы не лоббировал, коммерческой деятельностью на стороне не занимался, а отстаивал права трудового народа», — говорит он, доказывая, что для него и его семьи материальная помощь была основным доходом. Защищая свои права на выплаты, он обращался к Уполномоченному по правам человека, судился с аппаратом Верховной Рады, но безуспешно.

Трудности трудоустройства после работы в Раде депутаты объясняют так: мешает первый ранг госслужащего, который они получают после прекращения депутатских полномочий. С ним впору идти руководить облдержадминистрацией или министерством, но на всех высоких постов не хватает. Оппозиционерам ещё сложнее — их шансы попасть в исполнительную власть минимальны. По этой причине, вспоминает Марченко, на пособии долгое время сидели его однопартийцы — депутаты III созыва Елена Мазур, Пётр Романчук, Наталья Лымарь, Сергей Кияшко. Материальную помощь вплоть до выхода на пенсию получала и другой лидер прогрессивных социалистов — Наталия Витренко.

Есть и те, кто от помощи со временем отказываются. Так поступил депутат III созыва, бывший член КПУ Владимир Моисеенко, 6 лет получавший матпомощь. В 2008-м, занявшись бизнесом, он написал заявление о лишении выплат.

Впрочем, возврат депутатских льгот в нынешнем году почувствуют не все экс-депутаты. Марченко в 2013 уходит на пенсию. В соответствии с законом о статусе народного депутата соратнику Витренко полагается выходное единовременное пособие в размере 12 должностных окладов. Учитывая, что средний размер депутатского оклада (без учёта выплат за интенсивность работы, выслугу лет, премий и т. п.) около 6000 грн., то на руки такой пенсионер получит около 72 000 грн.

В отличие от коллег, вышедших на заслуженный отдых до пенсионной реформы, размер его пенсии будет меньшим. По словам директора Департамента пенсионного обеспечения Министерства социальной политики Николая Шамбира, Марченко может рассчитывать на максимальную пенсию в десять прожиточных минимумов, а именно 11 080 грн. Для сравнения: 75-летнему депутату-коммунисту III–IV созывов Юрию Соломатину Пенсионный фонд ежемесячно начисляет свыше 16 000 гривен. Столько же получает опальный коммунист, депутат IV–VI созывов Леонид Грач.

Всего, по данным Ассоциации народных депутатов, в Украине сегодня около 800 парламентариев-пенсионеров. На их содержание, по подсчётам Фокуса, Пенсионный фонд тратит 140–150 млн грн. в год. Вместе с затратами на депутатские льготы содержание бывших законодателей может стоить госбюджету четверть миллиарда гривен. На фоне дефицита госбюджета в 10 млрд грн., которых не хватает на пенсии, стипендии и зарплаты, такие расходы выглядят как минимум неадекватно.

<http://focus.ua/politics/256646/>

ВР знову відмовилась декриміналізувати “статтю Тимошенко” *Українські Національні Новини*

Верховна Рада знову відмовилась декриміналізувати “статтю Тимошенко”. Відповідний законопроект підтримав лише 161 народний депутат.

Законопроектом серед іншого передбачається виключення з Кримінального кодексу статті 365 зі значком 1.

Також, ним передбачалося звільнити від покарання осіб засуджених за статтею 364 ККУ. Справи про таке звільнення пропонувалося розглянути судами протягом 5 днів.

Нагадаємо, нардеп України заступник голови Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Володимир Олійник розповів, що Комітет, головою якого є бютівець А.Кожем'якін, не підтримав законопроект про декриміналізацію ст. 364-365 КПК.

"Сьогодні Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності не підтримав включення до порядку денного сесії законопроекту про декриміналізацію ст. 364-365 Кримінально-процесуального кодексу України. Ми виходили з того, що є стаття 19 Конституції України, де чітко прописано, що всі посадові особи повинні діяти на підставі закону, в рамках закону і способом, визначений законом", - зазначив політик.

За словами Володимира Олійника, у разі зняття кримінального переслідування за перевищення службових повноважень, чиновники будуть проявляти свавілля по відношенню до громадян. "Тому цього категорично не можна робити", - переконаний він.

Також парламентарій додав, що суть ст. 364 КПК повністю збігається з нормами, які задекларовані в Конвенції ООН проти корупції. "Тому прийняття закону про декриміналізацію буде шкодити інтересам держави", - зазначив Володимир Олійник.

"Більшість членів Комітету (з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, головою якого є А. Кожем'якін. - Ред.) проголосували за те, щоб не підтримати законопроект про декриміналізацію. Представники опозиції знову імітують дії по звільненню Ю. Тимошенко, але фактично не бажають цього", - резюмував депутат.

Як повідомлялось раніше, опозиція визначиться з початком збору підписів на підтримку проведення всеукраїнського референдуму з питання декриміналізації статті 365 Кримінального кодексу, за якою засуджена екс-прем'єр Юлія Тимошенко.

<http://www.unn.com.ua/uk/news/1176615-vr-znovu-vidmovilas-dekriminalizuvati-stattyu-timoshenko>

Опозиція знову показала зуби регіоналам *Тиждень. ua*

Посади вже поділили, тепер можна й згадати про те, що «ми їх зупинимо», - саркастично коментували парламентські журналісти перше в новому році блокування трибуни ВР. Привід для блокування опозиція обрала досить банальний – вимагала звільнити політв'язнів, в якості бонусу вимагала від парланту постановою затвердити «прагнення українського народу щодо європейського курсу України».

Тим самим опозиціонери зірвали плани влади щодо узаконенню останніх кадрових перестановок у вищих ешелонах – не давали звільнити Сергія Арбузова з посади голови НБУ (що, власне, є формальністю), а також призначити на його місце Ігоря Соркіна (що теж є формальним, але все ж таки більш відповідільним рішенням).

В кулуарах тим часом з'явилася інша, більш аргументована версія – опозиція шляхом затягування розгляду кадрових питань свідомо грає на руку регіоналам – аби ті встигли привезти з курортів своїх відсутніх товаришів задля забезпечення персонального голосування

кожного нардепа (саме цю вимогу насамперед висувала «Свобода»). Цей сценарій аж ніяк не був конспірологічним – Тиждень.ua достеменно відомо, що в минулому парламентському скликанні подібні змови мали місце не раз і навіть не двічі (понад те, джерела серед нардепів розповідали, що окремих народних обранців справді доставляли «під купол» в екстреному порядку – як наприклад, автомагната Таріела Васадзе, за яким начебто послали «на південь» окремий літак, котрий приземлився в Києві акурат по обіді).

На той час ситуація в сесійній залі абсолютно підтверджувала вищеописану «теорію змови» - на своїх робочих місцях сиділо щонайбільше з десятків опозиціонерів, а президію «блокував» один-єдиний бютівець, що всівся прямо на спікерське крісло. Тобто, за бажання, регіонали елементарно могли б отримати повний контроль над парламентом – але не стали цього робити. Питання було в іміджі.

Як подекували в кулуарах, необхідність персонального голосування вже встигла добряче «дістати» представників партії влади. І, начебто, прохання про вирішення цієї проблеми вже встигли передати на самий верх, тобто на Банкову. Співрозмовники Тиждень.ua розповідали, що вже сформовано список з півтора десятків недобросовісних нардепів, які замість нудного голосування воліють вирішувати власні бізнес-інтереси або ж банально ніжитися на курортах. Заходи щодо їхнього покарання передбачено найрадикальніші – складання депутатського мандату, а замість вибулих «під купол» мали зайти ті нардепи, які ще в минулому скликанні довели свою сумлінність щодо присутності в залі та натискання кнопки «за». А по двох депутатах вже нібито «ухвалили відповідне рішення».

- Але ж багато несумлінних нардепів потрапили в список не просто так, - прозоро натякнули ми співрозмовнику-регіоналу.

- Тоді їм повернуть те, що вони заплатили, може, ще якусь «неустойку» зверху, - відверто відповів нардеп.

- А як ви зможете ваших покласти мандати?

Повірте, у нас ці питання дуже легко вирішуються, - змовницьки посміхнувся регіонал.

Станом на четверту вечора його однопартійці виглядали досить оптимістично – опозиція «розблокувала» трибуну, бо її вранішні вимоги щодо включення до порядку денного постанов щодо Тимошенко та євроінтеграції були виконані. Впевненість синьо-білих базувалася на тому, що їм таки вдалося нашкребти близько 220 фізично присутніх депутатів (разом з комуністами, звісно).

Потрібні для результативного голосування 6-7 голосів ПР сповідалася отримати за рахунок малопомітних кнопкодавських операцій.

Але ці маніпуляції не залишилися непоміченими. «Мені щойно зателефонували журналісти, які сказали, що зокрема, депутати Шуфррич та Колесніченко прикрились газеткою, і голосують за колега», - заявив свободівець Ігор Мірошніченко. З ложі преси було помітні й інші хитрощі регіоналів. Так, той же Нестор Шуфррич показово повільно голосував за себе, після чого швидким жестом намагався натиснути кнопку за відсутнього однопартійця, сподіваючись, що цього вже не помітять. Натомість Колесніченко розстелив на своєму та сусідньому депутатському столі газету широкого формату, і під нею тихцем, дивлячись в інший бік, простягав руку до пульту свого відсутнього колеги – як при цьому жмакався газетний папір, теж усі бачили.

Але навіть ці хитрощі регіоналам не допомагали. За звільнення Арбузова з посади голови НБУ (без чого не можна призначити його наступника) проголосували лише 217 нардепів, за повернення до розгляду цього питання – 221. За припинення депутатських повноважень міністра економіки Ігоря Прасолова – 224 (на останньому, ще минулорічному засіданні, для прийняття цього рішення теж не вистачило кілька голосів).

Голова фракції ПР Олександр Олександр Єфремов у відчаї вимагав від секретаріату парламенту оголосити в гучномовець про мобілізацію усіх нардепів до сесійної зали, тобто, фактично, намагався витягнути їх з кулуарів, буфету та туалетів. «Під куполом» з'явився Секретар РНБО, а за сумісництвом «директор парламенту» Андрій Ключев.

Опозиція відчула, що пахне смаленим, і про всяк випадок підтягнулась поближче до трибуни, регіонали вчинили аналогічно. Хтось з депутатів вже почав обережно штовхатись.

Зрештою, спікер Володимир Рибак оголосив перерву до десятої ранку п'ятниці – регіонали вдруге за нинішнє скликання вчисту програли партію опозиції.

<http://tyzhden.ua/Politics/69455>

Андрій Павловський: «Міністра на "Таврію" не посадиш»

Обозреватель

Бій чиновницьким "Мерседесам", зелене світло – автівкам вітчизняного виробництва. Озброївшись таким гаслом, троє нардепів від "Батьківщини" розробили та внесли на розгляд Верховної Ради законопроект, який змушує держслужбовців різного рангу використовувати в якості службового транспорту авто виключно української збірки.

"Державні службовці використовують службовий транспорт, який не відповідає економічній та соціальній ситуації в країні. Не поодинокі випадки використання держчиновниками транспорту, який належить комерційним структурам, що можна розглядати, як приховану форму хабара. Багато випадків взяття в оренду дорогих автомобілів, що теж є формою корупційної діяльності", - зазначається у пояснювальній записці до проекту закону.

Опоненти законопроекту називають його чистої води популізмом. А комуністи "без купюр" заявили, що їздити на автомобілях вітчизняного виробництва небезпечно. Між тим розробники закону переконані: їхнє законодавче дітище має право на життя. Тому що, по-перше, практична реалізація законодавчих норм призведе до економії бюджетних коштів. По-друге, пересадивши численну армію чиновників на українські авто, держава підтримає вітчизняного товаровиробника.

Про форму та зміст законопроекту, який вже здійснює чимало галасу у пресі, говоримо з одним із авторів документу, народним депутатом Андрієм Павловським.

- Андрію, поясніть якою є мотивація розробки та кінцева мета вашого законопроекту?

- Мотивація дуже проста. По-перше, використання чиновниками (починаючи від голів рай адміністрацій, закінчуючи урядовцями та чиновниками президентської адміністрації) шикарних представницьких авто, які вартують по 100 тисяч євро і більше, зовсім не відповідає соціально-економічній ситуації в країні. По-друге, зараз перебивається ряд соціальних програм. В бюджеті на поточний рік уряд призупинив дію 13-ти законів про соціальний захист. І в той же час, чиновники на собі економити не збираються. Ми ж пропонуємо економію бюджетних коштів.

Крім того, не варто забувати про морально-етичний фактор. Чиновники, в той час, коли вся держава затягує паски, повинні показувати особистий приклад економії.

І ще один надважливий момент: наш законопроект передбачає підтримку вітчизняного товаровиробника. Якими були останні повідомлення в галузі автовиробництва? На жаль, дуже і дуже сумні. Майже усі автоскладальні заводи в Україні зупинилися: і в Черкасах, і в Луцьку, і в Запоріжжі. Стоять. Не має замовлень. А вони (замовлення) можуть зростати шляхом замовлень на автомобілі представницького класу для наших чиновників. Чому ж, запитується, не підтримати вітчизняного товаровиробника?

- Яким ви бачите практичний механізм реалізації законопроекту?

- Не потрібно думати, що ми пропонуємо "тут і зараз" пересадити усіх на "Таврію". Це не так. Зрозуміло, що міністра на "Таврію" не посадиш. Але на представницькі "Skoda" - чому б і ні? А ці автомобілі випускаються в Україні, на складальному заводі під Ужгородом. До речі, в свій час збірку "Мерседесів", "Шевроле" робили на Запорізькому автомобілебудівному заводі. "Опель" також збирається в Україні. На таких авто чиновникам, гадаю, не було б соромно їздити. Вони комфортні і безпечні, а коштують набагато дешевше аналогічних авто, які привозять з Німеччини та інших країн. Ось власне і є мета нашого законопроекту. І тут нічого оригінального не має. Відповідний законопроект зараз розглядається Державною Думою РФ.

Якщо наші російські колеги це зроблять, то чому ми не можемо? В Україні ж зараз дуже популярно повторювати деякі кроки росіян (сміється – Авт.).

- Ви підраховували, скільки коштів в подальшому може бути зекономлено, скажімо за рік, у разі ухвалення законопроекту?

- Важко сказати, скільки коштів може бути зекономлено. Мова йде не лише про купівлю автомобілів, а й запчастин. Для прикладу. На іноземні представницькі авто для гаража уряду тільки в минулому році було замовлено гуми на 20 млн. грн. А гума ж теж імпортна. Могли б купувати вітчизняну у Білій Церкві, половину коштів зекономили би. І так само порахуйте: скільки коштує "Шкода", а скільки - шестисотий "Мерседес". Ось вам і економія буде. А щороку сотні мільйонів бюджетних гривень витрачаються на закупівлю представницьких авто. Це – забаганка чиновника, престижна іграшка для нього. Давав би я чи ви, як платники податків, згоду на таке неефективне витрачання бюджетних коштів? Я б не давав. Думаю, і ви не дасте згоду на те, щоб чиновники щороку змінювали "Мерседеси". І ще раз зауважую: мова йде не лише про економічну складову, а й про морально-етичну.

- І ви гадаєте, чиновники візьмуть і пересядуть на "Шкоди"? Не мені вам розповідати, які автівки стоять під ВР, урядом, іншими держустановами.

- Так це стоять приватні авто. До речі, ми в своєму законопроекті передбачаємо, що якщо чиновник відмовляється від службового авто, він має право використовувати особисте авто чи авто своїх родичів. В такому разі може бути передбачена лише щомісячна лімітна компенсація на бензин. І все. Нічого тут страшного немає, така формула діє в усій Європі. А що стосується Верховної Ради... У ВР з 450-ти народних депутатів, мабуть, 300 – доларові мільярдери та мільйонери. Про які службові авто тут йдеться? Вони скоро сюди будуть на яхтах приїжджати. Але це їх приватні доходи і їхня справа: на авто їхати, чи на гелікоптері летіти. Ми ж у своєму законопроекті говоримо про виконавчу службу, про державних службовців. В першу чергу, про Адміністрацію Президента, Кабінет міністрів, обласні, райони адміністрації і так далі. Зараз що відбувається? Голова адміністрації та його заступники мають право на шикарне авто. Вже дійшло до того, що начальникам відділів у адміністраціях купують представницькі авто. Що це, як не розтринькування державних коштів?

- Чи потребує реалізація вашого законопроекту додаткових бюджетних коштів?

- Ні, не потребує. В законопроекті передбачено, що державні авто, які зараз є в наявності повинні бути продані з аукціону за ринковою вартістю. А на виручені від розпродажу кошти мають бути придбані дешеві вітчизняні авто. До речі, тут буде і економія коштів, адже від продажу іноземних авто буде ще й прибуток, який піде до держбюджету.

- Гадаєте, в парламенті підтримають вашу ініціативу? Ось комуністи вже розкритикували ваш законопроект, мовляв вітчизняні автомобілі ненадійні і так далі.

- Значить, комуністи не хочуть підтримувати вітчизняного товаровиробника. Ну й гріш їм ціна, як комуністам. А знаєте, як розшифровується КПУ? Комерційна партія України. Всім відомо, що вони працювали і працюють за гроші. Словом, це вже давно не ідеологічна партія. Комуністи сьогодні – це цинічні комерсанти. Так що їм в цьому випадку краще помовчати, а не коментувати.

- А ось регіоналам ваш законопроект сподобався.

- Так, я читав, що цей законопроект дуже сподобався Чечетову. Він його розхвалив і пообіцяв, що Партія регіонів за нього проголосує. Так що сподіваємося на підтримку регіоналів (посміхається – Авт.). Я розумію, що він пості бався, але слово – не горобець. Сказав – нехай відповідає. До речі, в минулому скликанні я подавав подібний законопроект. І влада тоді навіть не захотіла вносити цей документ до порядку денного. Як буде зараз? Все залежатиме від того, яку якість продемонструє нова Верховна Рада. Якщо нові депутати, які зайшли до ВР несуть нову якість і готові дбати про державні інтереси, вони підтримають цей законопроект. А якщо й надалі будуть дбати лише про власну кишеню, то зрозуміло, що перспектив у подібних законопроектів немає.

- Уявімо, що ваш законопроект схвалено і підписано Президентом. Скільки потрібно часу для його остаточної реалізації на практиці?

- При бажанні і волі, на це піде дуже мало часу. Місяць, максимум два.

<http://obozrevatel.com/interview/84910-pavlovskij-ministra-na-tavriyu-ne-posadish.htm>

Рада на блокіраторі

Обозреватедь

Подією парламентського дня 10 січня мало стати обрання нового голови Нацбанку. Віктор Янукович вніс кандидатуру Ігоря Соркіна – особу, про яку відомо небагато. Захоплений "Обозревателем" зненацька Віктор Пинзеник, на ходу кинув "я не знаю цієї людини", відповідаючи на наше запитання.

Дещо більш словоохочим виявився Володимир Литвин, з яким ми записали коротенький бліц в кулуарах. Втім, екс-спікер ВР відразу зауважив, що він належить "до депутатів позафракційних, а вони зараз узбіччі, тоді як усе це парламентське вариво вариться на фракціях".

- *Як ви оцінюєте претендента на посаду голови Нацбанку?* – спитали ми у Литвина.

- Соркін – достатньо молодий чоловік, з досвідом роботи, і, як я дізнався з його біографії, він пройшов гарний життєвий шлях, був військовим, служив в елітних частинах, зокрема, в десантно-штурмовій, плюс він юрист, банкір, тож, напевно, зможе забезпечити певний динамізм...

- *Кажуть, саме він зможе "дотиснути" положення про 15-відсотковий податок на продаж валюти...*

- Думаю, це було б дуже важко. У Верховній Раді я не бачу відповідної кількості голосів, бодай 200 голосів я не бачу, щоб це рішення було прийняте.. Скажіть, будь ласка, хто буде голосувати проти себе? Я вже не кажу про те, як до такого податку ставляться прості люди, які найбільше потерпають від нього.

- *Опозиція вимагає звіту Азарова, а до тих пір відмовляється голосувати за Соркіна...*

- Річ у тім, що перший заступник голови уряду звернувся до парламенту (в особі погоджувальної ради) з проханням дати час, щоб підвести підсумки, узагальнити інформацію з приводу господарювання у 2012 році, а відтак урядовці готові звітувати перед Верховною Радою.

Коротко і стримано, але Соркіна похвалив також ще один позафракційний депутат – Петро Порошенко. Колишній міністр економічного розвитку схильний вважати Соркіна компетентною людиною, яка, до того ж, тривалий час "працювала в нагляді".

- *Але експерти побоюються, що Соркін не впорається з гривнею, на відміну від Арбузова...*

- З гривнею не треба "поратися"...

- *Точніше, не втримає гривню...*

- І втримувати її теж не треба. У нас на сьогодні забезпечення стабільності валюти означає підтримку купівельної здібності. Тому в даному випадку потрібна не стільки сила, скільки мудрість і ловкість... Кандидатура Соркіна – це відповідальність президента, який її пропонує, та й аргументація Арбузова зіграла, вочевидь, не останню роль. Тож я думаю, що йому слід дати можливість попрацювати.

- *Але чи виставить голосів у більшості для голосування за Соркіна?*

- Я думаю, що так.

Власне, питання, поставлене "Обозревателем" Порошенку, було ключовим. Опозиція заявила, що не дасть Соркіну жодного голосу. Принаймні, лідери двох фракцій – "Батьківщини" та "УДАРу" в присутності журналістів озвучили саме таку позицію.

"У жодному разі не будемо голосувати. Нацбанк перебуває у розпорядженні президента, і зараз вони просто міняють його главу, а зміст не змінюється, і знову продовжиться згубна

практика знищення золотовалютних резервів країни, які просто зникають на наших очах", – заявив пресі Олександр Турчинов.

"До того моменту, поки не буде звіту попереднього голови НБУ і програми дій нового, ми не будемо голосувати. Влада не хоче звітувати про свої попередні дії", – сказав Віталій Кличко. Олег Тягнибок хоч подібних заяв і не робив, проте позиція "Свободи" сумнівів не викликала також. Соратник Тягнибока Руслан Кошулинський з насолодою підкреслив відсутність необхідних 226 голосів у більшості.

У "ворожому" таборі радість опозиціонерів квапились розвіяти: голоси у ПР є, наперебій повторювали всі представники провладної фракції. Той таки Порошенко (хоч і позафракційний) підтвердив наявність "голосувального" резерву. Він, до речі, спростував чутки, котрі вперто циркулювали кулуарами – про обов'язковий виклик смскою всіх релаксуючих на зимових курортах депутатів "від влади".

"Я такої смски не отримував", – сказав Порошенко. А депутат-"регіонал" Володимир Макеєнко гнув іншу лінію: про робочий день у Раді, мовляв, і так всі знали, тому й з'явилися на засідання. "Всі знали про графік, серйозно, всі приїхали... Можливо, не на десятку, а на одинадцятку, але всі були... Хто на милицях, хто в ластах, але всі доїхали, всі тут...", – жартував Макеєнко.

Хоча це не надто допомогло "регіоналам": в гру вступила традиційна українська парламентська забава під назвою "блокування трибуни". Почалося все з вимоги Олега Тягнибока забезпечити персональне голосування депутатів і назвати імена тих парламентарів, котрі не пройшли реєстрацію в кулуарах, але чії картки вже знаходяться "в роботі".

Відразу після тягнибоківської репліки депутати пішли на перерву. А повернувшись хвилин за сорок, про персональне голосування більше не згадували: на трибуну зійшов Арсеній Яценюк з новою порцією вимог. Одна їх частина торкалась необхідності визначитися стосовно євроінтеграційного курсу України, інша була пов'язана з декриміналізацією статті кримінального кодексу, по якій засуджено Юлію Тимошенко.

Що стосується першого моменту, то вимога Яценюка була дещо дивною з огляду на те, що ним (та Григорієм Немирею) вже зареєстровано проект постанови ВР "Про підтримку курсу України на інтеграцію до Європейського союзу" – вочевидь, варто було лише зачекати, коли до неї дійде черга. Втім, євроінтеграція у промові Яценюка, скоріше за все, просто "прийшлася до слова". Головним був другий меседж: слова на підтримку ЮВТ.

Доки стаття ККУ не буде декриміналізована, Рада не розпочне роботу і трибуна не буде розблокована, неочікувано заявили опозиціонери. Чому неочікувано? Та тому, що на відсутності голосів за Соркіна (якщо така відсутність є правдою) можна було пречудово зіграти, показавши усю слабкість провладних фракцій.

За що ви зробили такий подарунок владі? – запитали журналісти у "свободівця" Руслана Кошулинського. Це не подарунок, парирував Кошулинський. Адже голову Нацбанку, котрий є бажаним для Януковича, так і не обрано.

Іншу мотивацію озвучив в коментарях "Обозревателю" бютівець Володимир Бондаренко. За його словами, Соркін – не головне у житті опозиціонерів, значно більше їх непокоїть те, що Тимошенко у харківській лікарні вдалася до "акції громадської непокори". Тож блокування трибуни адресовано безпосередньо їй.

"Час іде не тільки по лінії Соркіна. Он Юлія Володимирівна змушена у ванній кімнаті знаходитись, бо в неї над головою сидить людина, яка спостерігає за її ночівлею. Ми свою роботу робимо, а вони нехай свою роблять. Не можна лишати ситуацію просто так, коли лідер опозиції проголошує акт громадянської непокори, а ми за цим спостерігаємо...", – сказав Бондаренко.

Парламентська трибуна була заблокована до 16.00. А відтак спікер Володимир Рибак повідомив, що глави фракцій дійшли таки компромісу. На вечірньому засіданні нардепи розглянуть кадрові питання та включають до порядку денного питання, на яких наполягала "Батьківщина".

Позафракційний депутат Олесь Доній прокоментував усі ці події доволі скептично. На його думку, пауза у кілька годин знадобилась для того, аби терміново доставити в Раду всіх "регіоналів", які з тих чи інших причин не встигли дістатися парламенту до обіду. Всіма своїми діями опозиціонери (з якими Доній себе не ототожнює) демонструють, що схильні проявити лояльність до призначення Соркіна, вважає депутат.

Що ж стосується згаданого Рибакком компромісу, то тут все ще ясніше, говорить Доній. В обмін на "проведення" на посаду Соркіна опозиція дійсно отримує можливість акцентувати на важливих для себе питаннях. Але навіть включення у порядок денний пункту щодо декриміналізації статті Тимошенко не дає жодних гарантій, що така декриміналізація врешті-решт відбудеться.

(За розгляд цього питання 11 січня проголосували 318 депутатів, з яких представників "Батьківщини" було чомусь лише 63 – з майже сотні народних депутатів).

Втім, кожному зрозуміло, що 226 голосів для звільнення Юлії Володимирівни Рада не набере. Зате Яценюк використовує шанс продемонструвати солідарність з ув'язненою ЮВТ та зімітувати реакцію на всі її протести та акції непокори. Неясним лишається ось що: чи не можна було б відкласти демарш з блокуванням трибуни бодай на один день?

Без сумніву, скільки-небудь виразного та "довгограючого" плану опозиція не має. Її імпровізації доволі одноманітні, а тактика підкорена інтересам, далеким від тих, на які покладає сподівання найвідоміша українська ув'язнена...

А найнеочікуванішим фіналом усього дня стало те, що Верховна Рада не змогла відправити у відставку тепер вже экс-голову Нацбанку Сергія Арбузова. Навіть при повторному голосуванні з цього питання забракло буквально кілька голосів. Відтак, зрозуміло, нардепи не змогли у четвер й призначити нового керівника цієї установи. Несповідимі шляхи твої, український парламент...

<http://obozrevatel.com/politics/80942-rada-na-blokiratori.htm>

Соркін призначений в Нацбанк. Сім'я дотисла олігархів *Сергій Леценко, Українська правда*

У п'ятницю з другої спроби Ігор Соркін був призначений новим головою Нацбанку, а Сергій Арбузов звільнився зі старого місця роботи, готуючись взяти з рук Азарова кермо уряду.

За Соркіна проголосував 231 депутат, в тому числі й потенційний кандидат у мери Києва від опозиції Петро Порошенко зі своїми сателітами Заболотним і Домбровським. Опозиція поскаржилася, що апарат Верховної Ради видав 14 дублікатів карток відсутніх депутатів, хоча кроків фізичного спротиву антипрезидентські сили не чинили.

Але стрімкість і нахабство, з яким Сім'я Януковича отримує під власний контроль державні установи, вражає навіть соратників Президента. Тож напередодні, у четвер регіонали не втратили можливості, аби продемонструвати пестунчикам Олександра Януковича, що множити "старих" олігархів на нуль ще зарано. 10 січня непримиренні вороги – донецькі та РосУкрЕнерго – об'єдналися, аби влаштувати "урок гарних манер" для Сергія Арбузова.

Схоже, Олександр Янукович і його протеже вважали, що депутати мали зіграти їх сценарій за будь-яких умов. Тобто проголосувати за призначення нового керівника Нацбанку просто як саме собою зрозуміле. А результативність мав гарантувати лише той факт, що Янукович поставив підпис під поданням кандидатури.

Тому Ігор Соркін взагалі не напружувався перед розглядом питання та не влаштовував переговори з фракціями парламенту в пошуку голосів. Він навіть не організував зустріч із регіоналами. Більше того, Соркін не відгукнувся на прохання про побачення з радою президентської фракції, куди входять керівники підгруп.

Подібна зверхність вразила багатьох регіоналів. При тому, що фракції вдалося забезпечити високу явку. Так, у четвер зранку до парламенту прийшли навіть хворі регіонали –

на милицях прибув Дмитро Святаш, з поламанною рукою – Лариса Мельнчук, з бронхітом – Борис Колесніков та з застудою – Сергій Тігіпко.

У парламенті так і не побачили, приміром, Сергія Клюєва або близького соратника Ахметова Сергія Кия. Але ніщо не заважало Партії регіонів, застосовуючи улюблені фокуси Чечетова, спочатку звільнити Арбузова з Нацбанку, а потім призначити на посаду Соркіна.

Однак цифри на табло вперше за багато місяців показали, що "бюро замовлень" при парламенті дає збій. А прихильники персонального голосування руху з "Чесно" могли радіти першим результатам зміни суспільної свідомості. Їхнє прагнення змусити депутатів виконувати Конституцію, що рік тому виглядала дитячими пустощами, зараз має вплив на політичні рішення в державі.

Достатньо прочитати смс, яку пише схвильована регіоналка Світлана Фабрикант своєму відсутньому шефу Сергію Тігіпку: "Мне за вас голосовть? Ефремов говорит надо. Но они следят за вашей карточкой".

Отже, перше голосування було за звільнення Арбузова. "За" - 217 голосів. Рішення не прийнято.

За шість хвилин регіонали намагаються повернутися до розгляду цього питання - "за" тільки 221 депутат.

Виникає зрозуміле запитання – чому двічі голосування дало збій? Звичайно, у залі не було стовідсоткової явки регіоналів. І голосування за відсутніх Повалій або Продивуса давало привід опозиції іти блокувати трибуну. Але в інші часи така перспектива не лякала регіоналів, коли над ними висів меч виконання вимог президента.

Видно, що у четвер за звільнення Арбузова кнопку не натиснула чимала група депутатів, орієнтованих як на Ріната Ахметова (наприклад, Євген Геллер або Віталій Калюжний), так і на Главу Адміністрації Президента Сергія Львовичкіна (як Іван Фурсін або Віталій Чудновський). Їхні картки були в залі, але не голосували. Це – не випадкові люди, а учасники найближчого оточення чи навіть члени їх родин.

Завершив цю картину спікер Володимир Рибак, який не став проштовхувати Арбузова, а закрав засідання парламенту.

Таким чином, було продемонстровано щонайменше два нових настрої в депутатському середовищі. Перше – апетити та манери Сім'ї Януковича викликають алергію навіть у найближчих соратників президента. А неповага до депутатів з боку маловідомих персонажів, єдиною заслугою яких є дружба з президентським сином, здатна викликати тихий спротив. Друге – прем'єрство Арбузова, яке досьгодні виглядало вже вирішеним питанням, не таке і безхмарне: якщо він не зміг одразу мобілізувати 226 голосів за своє звільнення, то де гарантії, що він знайде 226 за своє призначення керівником уряду?

Найбільш задоволеним себе може почувати Андрій Клюєв. Той мав усі підстави ображатися на Януковича, який не оцінив його організаторські здібності та обминув увагою в ході передноворічної роздачі посад - Клюєва залишили на безгрошовому місці секретаря Радбезу.

Зараз Клюєв, що відсторонився у четвер від збору голосів за Арбузова, мав нагоду показати Януковичу різницю – за його участі процес працював як годинник, а без Клюєва голосування двічі закінчувалося невдачею.

Таким чином, Арбузов і компанія не просто показали власну неефективність у своїй пихатості. Вони виставили на посміховисько і самого Януковича, який виявився в незвичному становищі: з одного боку, рідна фракція не дає 100 відсотків голосів за його висування, з іншого – призначений його указом перший віце-прем'єр не спромігся знайти голоси за своє звільнення з першої спроби.

Хто такий пан Соркін?

Зрештою, необхідні кадрові рішення парламент ухвалив у п'ятницю. Зміна керівника Національного банку, за великим рахунком, не означає нічого нового.

Ігор Соркін - це втілення прагнень Сім'ї Януковича контролювати друкарський верстат держави. "Українській правді" вдалося отримати його "особову справу", підготовлену відділом кадрів.

Соркін народився 1967 року в Донецьку, закінчив Бакинське військово-училище за фахом "інженер експлуатації бронетанкової та автомобільної техніки". Служив у збройних силах України та Національній гвардії на посадах командира десантно-штурмового взводу та начальника розвідки полку.

В 1998 році Соркін отримав освіту юриста, але ще двома роками раніше, з 1996 року почав працювати у Донецькому облуправлінні Національного банку – у відділі банківського нагляду. Економічну ж освіту Соркін здубув тільки через десять років, у 2006-му – в Донецькому національному університеті.

З липня 2002 по липень 2010 він очолював відділ банківського нагляду Донецького облуправління НБУ - і за посадою неминуче перетинався з керівником дрібної донецької установи під назвою "УкрБізнесБанк" на прізвище Арбузов.

Після перемоги Януковича вони двоє переходять у Київ, на керівні посади в Нацбанку. Соркін – на декілька місяців раніше за Арбузова. Він стає заступником Володимира Стельмаха у липні 2010-го.

Сьогодні Соркін є беззаперечним продовженням Сергія Арбузова на цій посаді. Лише один факт - його дружина Анжела Соркіна, в минулому лікар-стоматолог (як і син президента!), з березня 2011 року працює заступником голови правління в "УкрБізнесБанку", що належить Януковичу-молодшому та яким керував Арбузов до перемоги Януковича-старшого.

Крім того, на Януковича-молодшого в "УкрБізнесБанку" працюють экс-підлегли Ігоря Соркіна. Так, до спостережної ради банку входить Ольга Єрьоміна, в минулому головний економіст відділу банківського нагляду Донецького обласного управління НБУ.

І ще один факт - син Соркіна працює в аудиторській фірмі "УкрВостокАудит", що обслуговує "УкрБізнесБанк" сина Януковича.

А споріднена структура "УкрВостокАудиту" - компанія "Партнер-Аудит" - веде донецький інститут "ЮжНИИГипрогаз". Так ми переходимо до іншої гілки в родині Соркіна - його тата і сестри.

Отже, члени родини Ігоря Соркіна мешкають у Москві. Зокрема, його батьки. Так, у біографії майбутнього керівника Нацбанку вказано, що Соркін Вячеслав Ісакович, народився 1944 року в місті Ставрополі, зараз є заступником директора департаменту інвестицій та будівництва ВАТ "Газпром" та проживає у російській столиці.

Мати, Соркіна (Детюк) Лариса Володимирівна, народилася 1943 року в місті Свердловську, пенсіонерка, живе також у Москві.

Сестра Соркіна - Долгіх Влада Вячеславівна, очолює юридичну службу донецького "Інституту ЮжНИИГипрогаз" - що розшифровується як "Южный научно-исследовательский институт по проектированию объектов газовой промышленности".

Акціонером цієї структури є "Газпром", а батько Соркіна - членом наглядової ради як представник російської монополії. Іншими словами, донька Соркіна-старшого виявилася головним юристом у донецькій структурі, куратором якої є її батько з Москви.

За іронією долі, цей український інститут, яким фактично керує родина майбутнього керівника Нацбанку, бере активну участь у розробці газопроводу в обхід України "Південний потік".

Але все це не має значення порівняно з головною рисою Соркіна. Він - "свій". І гарантовано забезпечить виконання доручень президентської родини на посаді головного банкіра країни.

<http://www.pravda.com.ua/articles/2013/01/11/6981269/>

Ігор Мірошніченко: «Повернути Гостинний Двір українцям!!!»
pravda.com.ua

В той час, як один зі стовпів та глашатаїв режиму Януковича у парламенті Вадім Колесніченко разом з регіональною камарильєю займається антиконституційною діяльністю в сесійній залі та тисне кнопки за відсутніх по ПР колег, демонструє типові параноїдальні симптоми українофоба, воюючи з неіснуючими фашистами і розповідає про батька, який згорів у танку за 13 років до його народження, а також за підтримки хтивих до дешевих сенсацій журналістів розпалює в Україні міжнаціональні конфлікти, українське суспільство веде реальну війну проти свавілля влади на вулиці.

Нам, свободівцям, до такої боротьби не звикати – маємо досвід більш як 20-річного вуличного протистояння зі злочинцями у владі. Проте, тепер, отримавши ще й повноваження парламентарів, ні якою мірою не відмовляючись від напрацьованих способів поставити на місце бандитів, освоюємо й нові способи захисту нації.

Сьогодні ми з побратимом по фракції ВО "Свобода" Олександром Мирним подали депутатський запит, стосовно повернення Гостинного двору до списку пам'яток архітектури, що перебувають під охороною держави. Про те, як цю пам'ятку 2011 року Кабінет Міністрів за подачі Мінкульту крав у киян, я вже писав у попередньому блозі. На сьогодні маємо висновок Судової Незалежної Експертизи України. Він свідчить про вчинення злочину урядом "папередніка" Азарова Миколою Яновичем Азаровим, та экс-міністром культури Кулиняком, котрі використали сфальшовані висновки Київського Державного науково-дослідного та проектного інституту та віддали столичну архітектурну святиню Гостинний двір до рук вандалів. Прізвища замовників цієї афери, які за словами журналістів, прикриваються спинами чиновників АТЗТ СНРПБЗЛ "Укрреставрація" ми обов'язково виявимо і їх оприлюднимо.

Наразі ж вимагаємо: на черговому засіданні Уряду розглянути питання про скасування постанови Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року за N1380 щодо виключення будівлі Гостинного двору із списку пам'яток архітектури України, відновити належний статус Гостинного двору, притягнути до кримінальної відповідальності осіб, винних у протиправному виведенні будівлі Гостинного двору з державної власності шляхом фальсифікації документів.

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/miroshnychenko/50ef222644b99/>

Вадим Колесніченко: У Верховній Раді України створено антифашистський фронт! Приєднуйтеся!

pravda.com.ua

Заява про створення міжфракційного депутатського об'єднання
"Міжнародний антифашистський фронт"

Ми, народні депутати України, представники різних політичних сил, що представлені у Верховній Раді України, опираючись на Конституцію України, вибір нашого народу, ментальність, історію, досвід величних звитяг і перемог та волю переважної більшості наших виборців й громадян України, заявляємо про створення міжфракційного депутатського об'єднання "Міжнародний антифашистський фронт".

Маємо політичну волю на конституційне, юридичне, представницьке забезпечення:

- взаємодії з міжнародними і європейськими парламентськими, політичними і судовими структурами з метою обміну інформацією про стан справ з поширенням неонацизму і реабілітації колабораціоністів (посібників) фашизму (неонацизму);

- моніторингу неонацизму – збору і обробки інформації, підготовки доповідей для ООН, Ради Європи, Євросоюзу, ОБСЄ про стан справ в різних країнах світу;

- виявлення проявів неонацизму, расизму, ксенофобії, нетерпимості в громадському житті окремих країн, а також центрів підтримки і джерел фінансування організацій, що проповідують неонацизм;

- об'єднання кращих механізмів і методик громадянської боротьби з відродженням нацизму і спробами перегляду історії;

- аналіз законодавчої бази і правозастосовної практики з питань героїзації неонацизму і його посібників, розпалювання міжнаціонального і міжрелігійного розбрату;

- пропаганда антифашистської ідеології, міжконфесійної і міжнаціональної співпраці у всьому світі;

- недопущення спотворенню історії з метою героїзації злочинів нацистів або діяльності їх посібників в окупованих державах;

- судове переслідування осіб, причетних до військових злочинів в роки війни або до пропаганди нацистських ідей.

Про це повідомляємо наших виборців, народних депутатів Верховної Ради України, політичні партії, громадські організації та весь український народ.

Головою об'єднання обрано Народного депутата України Колесніченка Вадима Васильовича.

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/kolesnichenko/50eeeb1a21918/>

Телебачення і радіомовлення

Соркіну так і не дали крісло голови Нацбанку *"Студія "1+1", ТСН*

Голосів не вистачило навіть на те, щоб затвердити відставку його попередника - Сергія Арбузова, який вже працює у Кабінеті міністрів першим віце-прем'єром.

<http://tsn.ua/video/video-novini/sorkisu-tak-i-ne-dali-krislo-golovi-nacbanku.html?type=14>

Парламент пішов на перерву без мордобою

Спікер Верховної Ради Володимир Рибак оголосив перерву в роботі парламенту до 16 години. Перед цим опозиція заблокувала трибуну, вимагаючи розгляду закону про декриміналізацію статей, за якими засуджена Юлія Тимошенко та Юрій Луценко, а також законопроекту про євроінтеграцію України. Після цього Рибак запросив лідерів фракцій на погоджувальну раду.

<http://tsn.ua/foto/biyku-v-radi-zaminili-obiymi-kolesnichenka-i-rukostiskannya-lyashka.html>

Рада не змогла уволить Арбузова *Интер, Подробности*

СТУДИЯ: Не смогли! За целый день работы Верховная рада так и не смогла уволить прежнего и назначить нового главу Нацбанка. Не удалось рассмотреть и десяток запланированных документов. После праздников депутаты вернулись к прежним занятиям: блокированию трибуны и ультиматумам. Что на этот раз не поделили парламентарии - знает Валентина Левицкая.

Валентина ЛЕВИЦКАЯ, корреспондент: Отдохнувшие и загорелые, депутаты дружными рядами регистрируются в парламенте. Обычная формальность сегодня имеет особое значение: оппозиция пригрозила в буквальном смысле "давать по рукам" тем, кто нажимает кнопку не только за себя.

Олег ТЯГНИБОК, народный депутат Украины, лидер фракции "Свобода": Я вас хочу попросить, все ж таки озвучить список народных депутатов, які не зареєструвалися на столах

реєстрації і через секретаріат заблокувати карточки тих народних депутатів, які сьогодні відсутні в залі.

На счету - каждый голос: главный вопрос в повестке дня - увольнение Сергея Арбузова с поста главы Нацбанка и назначение нового руководителя. Игорь Соркин, кандидатуру которого накануне подал президент, готовится к докладу. Но оппозиционерам важнее другое: они сразу же просят перерыв для консультаций.

Арсений ЯЦЕНЮК, народный депутат Украины, лидер фракции "Батьківщина": Для України не важливо, яке прізвище буде у голови Національного банку України. Для України сьогодні найважливіше - це вступ на Європейський курс, це європейська інтеграція, це звільнення політичних в'язнів.

Валентина ЛЕВИЦКАЯ, корреспондент: Фракции "БЮТ", "Удар" и "Свобода" требуют первым делом проголосовать за заявление о неизменности европейского курса Украины. Кроме того - внести в повестку дня законопроекты о декриминализации ряда статей Уголовного кодекса и рассмотреть закон "об амнистии", чтобы на свободу вышли Тимошенко и Луценко. Трижды спикер парламента объявлял перерыв, но попытки договориться каждый раз проваливались.

Владимир РЫБАК, Председатель Верховной Рады Украины: Я объявляю перерву, керівників всіх фракцій прошу зайти в кабінет голови Верховної ради. Перерва!

Валентина ЛЕВИЦКАЯ, корреспондент: После обеда оппозиция сняла блокаду: их законопроекты большинство согласилось рассмотреть в пятницу. А сегодня планировало проголосовать за назначение нового главы Нацбанка. Голосов хватит - уверяли регионалы. Первая попытка - закончилась неудачей: не хватило девяти голосов. Не помогли даже уловки некоторых смекалистых депутатов.

Игорь МИРОШНИЧЕНКО, народный депутат Украины, фракция "Свобода": Журналисты телефонуют, що Шуфрич і Колесніченко, прикриваючись газетками, голосували за своїх колег, це ганьба!

Нестор ШУФРИЧ, народный депутат Украины, фракция Партии регионов: Коли голосується їх питання і вони бачать, що депутати голосують один за одного, їх це не турбує, а коли голосується питання, які для них неприйнятні, вони стають принциповими. Я думаю, що це питання має бути або вирішено на всі випадки і для всіх, або ця традиція має бути прийнята такою, якою вона є.

Валентина ЛЕВИЦКАЯ, корреспондент: Несмотря на традиции, собрать голоса за увольнение Арбузова большинству сегодня не удалось. За весь день Рада смогла проголосовать только за отправку миротворческого контингента в Кот-д'Ивуар. На том и разошлись.

Валентина ЛЕВИЦКАЯ, корреспондент: Вторую попытку сменить главу Нацбанка депутаты предпримут завтра. Если же и к пятнице голосов не соберут, вернуться к этому вопросу они смогут только через месяц. Ведь именно завтра заканчивается сессия - и депутаты уйдут на каникулы до 5 февраля.

Павло Розенко: «Верховна Рада повинна прийняти рішення про звільнення Арбузова»
ТВі, Сьогодні

Народний депутат вважає, що парламент повинен визнати роботу голови НБУ незадовільною

Про те, що Сергієві Арбузову не вдасться уникнути відповідальності за свою роботу головою НБУ, заявив народний депутат від партії УДАР Павло Розенко.

"Протестні настрої в Україні нарастають. Ми говоримо про те, що в Конституції чітко написано – голову Національного банку призначає і звільняє Верховна Рада України. Це особа, підзвітна Верховній Раді України, – сказав Розенко. – Президент має право призначати його на

будь-які посади. Проте це не означає, що Сергієві Арбузову таким чином вдасться уникнути відповідальності за два роки своєї діяльності на посаді голови Національного банку України".

Народний депутат переконаний, що після звіту Арбузова у Верховній Раді його роботу слід буде визнати незадовільною і звільнити з посади голови НБУ.

"Ми хочемо провести дискусію, побачити, що ці люди зробили за два роки, і притягнути всіх до відповідальності, – сказав Розенко. – Верховна Рада має визнати роботу Національного банку незадовільною та звільнити Арбузова з посади голови Національного банку".

Найактивніший із рівненських - нардеп Микола Сорока

Рівненська обласна телерадіокомпанія, Січ

Він вже встиг подати 3 законопроекти

Із п'яти депутатів-мажоритарників Рівненщини лише регіонал Микола Сорока зареєстрував свої перші законопроекти.

Зокрема, про вищу освіту, про внесення змін до Податкового кодексу України щодо врегулювання окремих питань оподаткування в системі вищої освіти, про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання окремих питань організації фінансово-економічних відносин в системі вищої освіти. Усі проекти були подані у співавторстві з Сергієм Ківаловим та Григорієм Калетніком.

Володимир Фесенко: «У регіоналів немає стійкої більшості і є проблеми з дисципліною»

Радіо Свобода, Свобода сьогодні

Те, що Верховна Рада не підтримала відставку Сергія Арбузова з посади голови Нацбанку, свідчить, що влада має проблеми зі стабільною більшістю в парламенті, а фракція Партії регіонів – із дисципліною. Таке припущення в інтерв'ю Радіо Свобода зробив політолог Володимир Фесенко.

– Чому голосування за відставку Сергія Арбузова не було результативним?

– Головне – це не стільки прольот Арбузова, скільки прольот парламентської більшості й тих, хто організував сьогоднішнє голосування. Це голосування мало стати тестом – чи вистачає голосів. Головна проблема в тому, що депутатів важко було зібрати. Команду зібратися дали лише вчора, а депутати-регіонали, мабуть, полюбляють відпочивати в далеких і екзотичних місцях. І дістатися Києва швидко не всім вдалося, а, можливо, хтось і не дуже поспішав. Думаю, це ще один прояв того, що стійкої більшості в Партії регіонів нема, а натомість є проблема ще й з дисципліною.

– Фракція Партії регіонів і комуністи майже у повному складі проголосували. Але позафракційні дали лише вісім голосів, що дуже мало. чому не змогли домовитися із парламентським болотом?

– Далеко не всі позафракційні депутати і раніше голосували. А ось Партія регіонів дала 179 голосів. Так я хочу нагадати, що у фракції Партії регіонів понад 200 депутатів. Тобто, головна нестача голосів у самій фракції Партії регіонів.

– Чому це голосування стало такою несподіванкою?

Це черговий організаційний збій в роботі фракції Партії регіонів

– Справа не в несподіванці. Голосування не стільки по Арбузову, скільки за нового голову НБУ мало відбутися сьогодні. Я думаю, що це черговий організаційний збій в роботі фракції Партії регіонів.

– Але чому цей збій виник? Адже Арбузов пішов в уряд ще минулого року.

– Справа не в цьому, а на який день і за яких обставин призначене голосування. Коли опозиція ретельно слідкує за персональним голосуванням депутатів від більшості і бачить, що більш-менш масово голосують чужими картками, то вона зриває голосування.

– А що завадило організувати це голосування? Зокрема, кажуть, що цим голосуванням не займався секретар РНБО Андрій Клюєв, якому приписують вміння вирішувати подібні питання – тому так і сталося.

Якщо би Клюєв займався, то рівень дисципліни був би вищим

– Можливо, я цього не виключаю. Якщо би Клюєв займався, то рівень дисципліни був би вищим. Одна річ, коли є дзвінок від Клюєва із наполегливою порадою прийти і проголосувати – то, думаю до цього було би ставлення інше, ніж до смсок першого заступника голови фракції Чечетова чи навіть голови фракції Єфремова.